

ZADARSKI GRADITELJ VIDUL IVANOV I NJEGOVI SINOVI

Emil HILJE
*Odjel za povijest umjetnosti
Sveučilište u Zadru*

UDK 929:72 V. Ivanov (Zadar)
Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 31. XII. 2004.

Zadarski graditelj Vidul Ivanov spominje se u stotinjak arhivskih isprava koje posvjedočuju da je tijekom druge četvrtine 15. stoljeća bio najuposleniji i najcjenjeniji majstor u Zadru. Dokumenti o njegovoj djelatnosti potvrđuju da je tijekom dvaju desetljeća bio angažiran na gradnji i dovršenju kapele sv. Šimuna uz crkvu sv. Marije Velike te na gradnji i dovršenju njezina zvonika. Također je tijekom dužeg vremenskog razdoblja obavljao razne poslove na samostanu i crkvi sv. Frane te na episkopalnom kompleksu. Pored ovih dugotrajnijih angažmana, dokumentirani su njegovi radovi na crkvama sv. Nikole i sv. Spasa u Zadru, te na crkvi sv. Marije u Bribiru. Osim na sakralnim objektima, Vidul je radio i na privatnim kućama, a surađivao je i s drugim istaknutim zadarskim graditeljima. Vidulovi sinovi Nikola, Juraj, Jakov, Frane i Antun nastavili su očev zanat, te su tijekom druge polovine 15. stoljeća odigrali važnu ulogu u zadarskom graditeljstvu.

Ključne riječi: Vidul Ivanov, graditelj, Zadar, XV. st.

Vidul Ivanov jedan je od najistaknutijih djelatnika među zadarskim graditeljima prve polovine 15. st. Uz Nikolu Arbusjanića, Nikolu Grgurova Bilšića, Nikolu Bilšina Bilšića te Vuka (Lupusa) Slavogostova, Vidul je jedan od nositelja još uvijek žive graditeljske aktivnosti što se je odvijala u Zadru i na njegovu širem području u postanžuvinsko doba.

Mnoštvo podataka o majstoru i njegovoj djelatnosti objelodanio je C. Fisković u knjizi o zadarskim srednjovjekovnim majstorima,¹ no karakter same edicije nije omogućavao da se navedu sve arhivske vijesti, pa ni opširniji prikaz majstorova opusa. No značaj što ga je Vidul imao u okvirima graditeljske djelatnosti u Zadru tijekom druge četvrtine 15. stoljeća, te njegov udio u gradnji i dogradnjama najvažnijih spomenika gotičke arhitekture u gradu, nuka nas da mu posvetimo mali monografski

¹ Cvito FISKOVIĆ, *Zadarski sredovječni majstori*, Split, 1959.

prikaz² u kojem bismo evidentirali sve poznate arhivske vijesti o majstoru i one do sada nepoznate, te ukratko oslikali njegov životni put i djelo, kao prilog nekoj budućoj sveobuhvatnoj sintezi gotičkog graditeljstva u Zadru. A s obzirom na to da je Vidul bio i rodonačelnik istaknute graditeljske porodice, uz podatke o samom majstoru naveli smo i one o djelatnosti njegovih sinova, koji su, makar u ponešto promijenjenim društvenim prilikama, nastavili tragom svog oca, radeći ponekad čak i na istim građevinama.

ARHIVSKE VIJESTI

Prvi spomen majstora Vidula Ivanova³ datiran je 1. studenog 1417. godine, kada majstor daje u zakup svoje zemljište u Bokanjcu.⁴ Nedugo nakon toga, 22. siječnja 1418., Vidul prima dotu za ženu Mariju, kćer pok. Diše iz Paga,⁵ a ponovo ga u dokumentima susrećemo tek 16. studenog 1421., kada kupuje još jedno zemljište u Bokanjcu.⁶ 23. svibnja 1422. majstor za svog zastupnika uzima krojača Grgura pok. Jurja.⁷

² Na sličan su način već obrađeni zadarski gotički graditelji Nikola Arbusjanić (E. HILJE, Zadarski graditelj Nikola Arbusjanić /Arbušanić/, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, sv. 32/19/, Zadar, 1993.) i Andrija Desin (E. HILJE, Zadarski protomajstor Andrija Desin, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 34, Split, 1994.).

³ Dana 27. ožujka 1411. primio je marangon Bilša Jurjev Bilšić na petogodišnji nauk Vidula Juanova Bogdanića: "... *Mariça filia quondam Georgii Grisanich ciuis et habitatrix ladre locauit et pacto posuit Vidulum filium suum et Iuanni Bogdanich ... Bilsa marangono quondam Georgii Bilsich ciue ladre ad standum cum eo vsque ad quinque annos proxime uenturis ... dictus Bilsa promisit ipsi Mariçe stipulanti nomine dicti Viduli filii sui docere et instruere ipsum Vidulum artes suas ...*" (Državni arhiv u Zadru – dalje DAZd, Zadarski bilježnici – dalje ZB, Articutius de Rivignano, B III, F XI, fol. 13; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 63, bilj. 375). Makar se vremenski okvir savršeno poklapa s pojavom Vidula Ivanova kao samostalnog majstora 1417. godine, činjenica je da se u dokumentima o majstoru nigdje ne pojavljuje prezime Bogdanić niti varijanta imena Juan (Ivan) za njegova oca, pa je teško tvrditi da se ovaj ugovor o naukovanju odnosi upravo na našeg majstora, no to ne treba u potpunosti isključiti, pogotovo imajući u vidu njegove kasnije veze s Bilšinim sinom Nikolom.

⁴ "... *Vidulus filius Iohannis marangonus de Iadra ... concessit ... Ratcho dicto Bano et Ratcho Paulouich zapatoribus de Iadra vnam suam peciam terre aratiue cum olliuariis ... positam sub monte Bocagnaç ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F II, fol. 55); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 68, bilj. 407.

⁵ "... *Vidollus marangonus filius Iohannis de Iadra ... fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse ab Anthonio quondam Zuffchi merçario de Iadra ... pro dote et dotis nomine Marie filie quondam Disse de Pago et ipsius Anthonii filie de anima, sponse et future vxoris legitime dicti Vidolli ... libras quadrigentas sexaginta paruorum ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F II, fol. 79); "... *Vidollus marangonus de Iadra sponte et ex certa sciencia fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse ab ... comissariis quondam ser Bartoli de Milano libras centum paruorum in ratione dotis Marie filie quondam Disse de Pago ...*" (ISTO, fol. 80); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 68.

⁶ "... *Dminach Martini de Bocagnaç ... vendidit ... Vidollo filio Iohannis marangono de Iadra ibi presenti vnam suam peciam terre aratiue gognaius vnus uel circa cum XV olliuariis inter positam ad Bocagnaç ... pro precio et nomine precii ducatorum nouem auri ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F III/5, fol. 223'–224).

⁷ "... *Magister Vidollus marangonus de Iadra ... constituit ... magistrum Gregorium quondam Georgii sartorem de Iadra ... suum ... procuratorem ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F III/7, fol. 298').

Prvi ugovor vezan uz graditeljsku djelatnost datiran je 28. ožujka 1423. Tada se Vidul obvezao Šimunu Detriko, zastupniku crkve sv. Marije Svećeničke, to jest kapele sv. Šimuna, sagraditi zvonik uz rečenu crkvu. Najprije je trebao iskopati temelje duboke najmanje sedam stopa, a ako bude potrebno i dublje. Zvonik je trebao imati za osnovu kvadrat dužine stranice od dvadeset stopa i biti visok pedeset i šest stopa. Do polovine visine, to jest do razine prvog kata, trebao je imati zidove širine četiri stope, do razine trećeg kata širine tri i pol stope, a iznad trećeg kata širine tri stope. Na svakoj strani zvonika trebalo je otvoriti tri prozora (bifore), jedan iznad drugog (ukupno dvanaest), široka dvije i pol stope, a visoka pet stopa, sa stupićem po sredini i vijencem u podnožju poput prozora na kući pokojnog Kreše Zadulina. Zvonik je trebao biti sagrađen od bijelog kamena, obrađenog i uglačanog jednako kao što je to bilo pročelje spomenute kuće. Unutrašnjost je trebala biti podijeljena s tri poda izrađena od dobrog drva. Naručitelj se pak obvezao isplatiti majstoru dvije i pol tisuće libara, od kojih je petsto dobio odmah. Sljedećih dvjesto i pedeset libara trebao je dobiti 1. studenog iste godine, zatim još petsto nakon godinu dana, još dvjesto i pedeset 1. studenog 1424. godine, još petsto 1. travnja 1425. godine, a ostatak kad zvonik bude u cijelosti gotov, što je trebalo biti u roku od tri godine. Ugovor je obvezivao majstora da o svom trošku i riziku poruši stari zvonik te da s njega skine zvona i postavi ih na novi zvonik, a naručitelji se obvezuju dati drvo za postavljanje zvona. Sav kamen i drvo sa starog zvonika trebao je pripasti majstoru. U ovom se ugovoru kao svjedok javlja istaknuti zadarski graditelj Nikola Arbusjanić.⁸ Za taj je posao primio drugi obrok isplate⁹ od 250 libara 16. siječnja 1424.,¹⁰ što svjedoči da je posao započet u skladu s ugovorom. A već osam dana kasnije, 24. siječnja iste godine, majstor sklapa ugovor s Ivanom pok. Damjana Cicevića, koji mu se obvezuje trinaest puta svojom barkom dovesti kamen s Dugog otoka za cijenu od jedanaest dukata.¹¹ Taj je materijal zacijelo bio namijenjen nastavku radova na zvoniku. Premda za sada ne raspoložemo podatcima o nekoj ranijoj djelatnosti Vidula Ivanova, činjenica da su mu zastupnici crkve sv. Marije Svećeničke

⁸ Vidi dok. br. 1; Inače, Nikola Arbusjanić se obvezao popraviti zvonik crkve sv. Marije Svećeničke još 18. III. 1418. (E. HILJE, 1993., str. 241, 252), no očito popravak nije donio rezultat, pa je na koncu trebalo graditi posve novi (C. FISKOVIĆ, 1959., str. 42).

⁹ Prvi obrok od 500 libara isplaćen je prilikom sklapanja ugovora, a ovih 250 libara trebalo je biti isplaćeno 1. studenog 1423. (usporedi dok. br. 1).

¹⁰ "... *Vidollus marangonus habuit a domino Simonis de Detricho pro secunda paga fabrice campanili Sancti Simeonis libras CCL^{ia} parvorum de quibus fecit finem quietationem et cetera ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F III/12, fol. 475); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 69, bilj. 415.

¹¹ "... *Iohannes quondam Damiani Çiçeuiç, cum presentio, consensu et voluntate Tomasii Çiçeuiç de Iadra promisit et convenit magistro Vidollo marangono de Iadra facere tresdecim viagia ... cum barcha sua et dicti Thomasii ad Insulam magnam ad onerandum dictam barca quadronis albis et ipsos quadrones iuxta suum debitum carchum ladre conducere ... et hoc pro precio et nomine precii ducatorum vndecim auri pro dictis XIII viagiis. Quod precium dictus Iohannes fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse a dicto magistro Vidollo ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F III/12, fol. 480; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 69, bilj. 414).

povjerali dosta obiman i složen posao, upućuje na to da je već morao imati određen ugled, zasnovan na prijašnjim radovima.

Dana 18. kolovoza 1424. Vidul kupuje kuću kod crkve sv. Krševana za 540 libara,¹² 1. rujna javlja se kao svjedok,¹³ a 11. rujna primio je na rad Petra Grubišića i Radića Vidoševića.¹⁴

No izgleda da su se u pripremi temelja za zvonik crkve sv. Marije Svećeničke (Sv. Marije Velike) pojavili određeni problemi zbog kojih gotovo dvije godine nakon što je sklopljen ugovor gradnja zvonika nije praktički niti započela. Stoga je 11. lipnja 1425. sklopljen još jedan ugovor kojim se marangoni Vidul Ivanov i Nikola Mihovilov Arbusjanić obvezuju zajednički dovršiti temelje za cijenu od 50 dukata da bi Vidul mogao nastaviti gradnju prema ranije utvrđenoj obvezi.¹⁵ Priključivanje starijeg i iskusnijeg majstora zacijelo je bilo vezano uz njegov prijašnji angažman na gradnji tog zvonika.¹⁶

Dana 21. svibnja 1426. Vidul je na ime gradnje zvonika crkve sv. Marije Svećeničke primio 55 dukata od izvršitelja nekih oporuka,¹⁷ što svjedoči o načinu na koji se posao financirao, ali i to da je gradnja ipak uznapredovala. Majstor je 14. srpnja iste godine isplatio 100 libara izvršiteljima oporuke Goje, žene Jakova Zagorca,¹⁸ a 25. lipnja 1428. njegovo se ime pojavljuje u dokumentu koji je samo započet, ali nije napisan.¹⁹

¹² "... *Simon quondam ser Cose de Begna ... uendidit ... magistro Vidollo marangono quondam Iohannis de Iadra ... vna tota et integra domo partim de muro et partim de lignamine cupis coperta cum vno suo loco discoperto ... posita Iadre in confinio Sancti Grisogoni ... pro precio et nomine precii librarum quingentarum quadraginta paruorum ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B III, F IV/2, fol. 54–55). U ovom se ugovoru kao svjedok javlja marangon Alegreto pok. Radika.

¹³ "... *presentibus ... et Uidulo marangono filio (prazno) eciam ciue Iadre ...*" (DAZd, ZB, Bartholomeus de Serčana, B un, F I/7, fol. 23).

¹⁴ "*Petrus filius Grubisse de Brača ... et Radich (?) Uidosseuich ... (in) laboratorum cum Uidulo marangono filio Iohanni incipiendo in festo Sancti Antonii (?) proxime futurum usque a festum Sancti Michaelis mensis septembris proxime futurum ...*" (DAZd, ZB, Bartholomeus de Serčana, B un, F I/7, fol. 14a). U pitanju je cedulja, a ne prava uredna isprava, prilično zbrkana i nečitka, pa je teško dokučiti puni smisao ugovora.

¹⁵ Vidi dok. br. 2.

¹⁶ Vidi bilj. br. 8.

¹⁷ "... *Magister Vidollus marangonus de Iadra tanque fabricator campanilis ecclesie Sancte Marie Presbiterorum de Iadra sponte et ex certa sciencia dixit et confessus se habuisse et manualiter recepisse a domina Nicolota relicta quondam domini Lodouici de Matafaris et a domino presbitero Luca de Scibinico canonico Iadrensi tanquam commissariis testamentariis quondam domini Simonis de Matafaris olim plebani dicte ecclesie, nec non a domina Nicolota ser Zoillo de Ferra, domino Martino de (jedna riječ nečitka) et ser Lombardino de Soppe commissariis quondam dicti Lodouici de Matafaris et a ser Petro de Detricho dante et soluente nomine et vice fabrice dicte ecclesie ducatos quinqueginta quinque auri ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B III, F IV/6, fol. 223); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 69.

¹⁸ "... *Ser Barthollus de Anobonis notarius criminalium Iadre et Allegetrus quondam Radichii marangonus de Iadra tanque commissariis testamentaris quondam Goye vxoris Iacobi Sagoraç ... fuerunt contenti et confessi se habuisse et manualiter recepisse a magistro Vidollo marangono de Iadra libras centum paruorum ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B III, F IV/6, fol. 241').

¹⁹ DAZd, ZB, Bartholomeus de Serčana, B un, F I/9, fol. 37'.

Kao svjedok Vidul se još jednom javlja 22. travnja 1430.,²⁰ a 2. kolovoza 1431. prima 200 libara iz legata oporuke plemića Mihe de Soppe, koji su mu isplaćeni za radove na zvoniku kapele sv. Šimuna Pravednika.²¹ Kapela sv. Šimuna bila je prigradena kao integralni dio crkve sv. Marije Velike te jedna od najvažnijih komunalnih gradnji u Zadru u 15. stoljeću,²² a u dokumentima se dva titulara navode zajedno ili izmjenjuju, makar je gotovo uvijek riječ o cjelokupnoj građevini.

Dana 8. rujna 1431. majstor kupuje vinograd u Bokanjcu.²³ U ovom je dokumentu Vidul pok. Ivana prvi put označen kao protomajstor, što jasno posvjedočuje njegovu istaknutu ulogu među zadarskim graditeljima.²⁴ Dana 18. rujna Vidul svjedoči,²⁵ a ponovo se spominje 10. prosinca iste godine kao zastupnik Luke pok. Karina.²⁶

Dana 5. veljače 1432. godine majstor se još jednom javlja kao svjedok,²⁷ a 5. travnja iste godine kupuje za cijenu od 90 libara neku zgradu kod crkve sv. Krševana.²⁸

Četiri dana kasnije, 9. travnja, Vidul prima 50 libara od izvršitelja oporuke splitskog plemića Nikole Teodozija kao isplatu za rad na kapeli sv. Šimuna.²⁹ U ovom

²⁰ "... presentibus ... et magistro Vidulo marangono ciue et habitatore Iadre ..." (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B un, F I/2, fol. 1').

²¹ "... Ser Simon de Detricho nobilis ciuis Iadre fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse a comissaria quondam ser Miche de Soppe primo ducatos L^{ia} auri quos dictus ser Micha legauit sibi in eius vltimo testamento. Item in alia manu libras ducentas paruorum quas legauit fabrice campanilis Sancti Simeonis Iusti datas magistro Vidollo pro fabrica campanilis ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A2, fol. 37').

²² Opširnije o kapeli sv. Šimuna pisali su P. VEŽIĆ (Crkva svete Marije Velike u Zadru, *Diadora*, 8, Zadar, 1976.) i I. PETRICIOLI (Srednjovjekovna kapela sv. Šimuna u Zadru, *Zbornik za likovne umetnosti*, 20, Novi Sad, 1984.), no moguća rekonstrukcija njezina nekadašnjeg izgleda i prostornog odnosa prema crkvi sv. Marije Svećeničke još nije definitivno riješena.

²³ "... Magister Lucas Ciuitcouich faber de Iadra ... vendidit ... magistro Vidollo protomagistro marangono de Iadra capita vitum vnus circa tria gognaiorum positum ad Bocagnaç super tereno ipsius magistri Vidolli pro precio librarum LXXV paruorum ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A3, fol. 76'); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 68.

²⁴ Usp. E. HILJE, 1994., str. 95.

²⁵ "... presentibus ... et magistro Vidollo marangono de Iadra testibus ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A4, fol. 81').

²⁶ "... Religiosus vir dominus frater Lucas quondam Carini de Iadra ordinis minorum ... constituit ... magistrum Vidollum marangonum de Iadra ibi presentem ... suum procuratorem ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A4, fol. 92').

²⁷ "... presentibus ... et magistro Vidollo prothomagistro marangono de Iadra testibus ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A4, fol. 112).

²⁸ "... Stosia filia magistri Iohannis barberii uocati Tritolla de Iadra ... vendidit ... magistro Vidollo quondam Iohannis prothomagistro de Iadra ibi presenti ... vnum suum totum edificium partim de muro et partim de lignamine cupis copertum positum Iadre in confinio Sancti Grisogoni super terreno et proprietatis ipsius emptoris ... et hoc pro precio libris LXXX^{aa} denariorum venetiarum paruorum ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A5, fol. 128).

²⁹ "... Dominus Simon de Detricho nobilis ciuis Iadre tanque syndicus et procurator capelle Sancti Simeonis Iusti de Iadra fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse a ser Laurentio

je dokumentu majstor naznačen kao "graditelj te kapele", pa je očito da se isplata ne odnosi na radove na zvoniku, nego da je Vidul u međuvremenu doista počeo graditi i samu kapelu,³⁰ o čemu nam izvorni ugovor nije za sada poznat.

Vidul se još jednom javlja kao svjedok 5. svibnja 1432., zajedno sa zadarskim slikarom Ivanom Petrovim iz Milana,³¹ u ugovoru kojim zadarski franjevci prodaju kuću u Veneciji koju im je oporučno ostavio Ludovik Matafar. Dokument je sročen u kapitolu samostana sv. Frane,³² a majstor se vjerojatno nije tamo slučajno zatekao, nego je zacijelo u to vrijeme radio na sakristiji i refektoriju, o čemu svjedoči isplata izvršena 2. prosinca iste godine.³³

Dana 19. lipnja 1432. Vidul potvrđuje da je za radove na zvoniku kapele sv. Šimuna i crkve sv. Marije Svećeničke primio od zastupnika gradnje dvije i pol tisuće libara te još četrsto trideset i jednu libru i pet solada za rad na ojačanju temelja zvonika, što je bilo izvan ugovora.³⁴ Time je zapravo zaključen sporazum započet još 1423. godine, ali ne i majstorov angažman oko navedene gradnje. Naime, isti dan je sklopljen novi ugovor, kojim se Vidul obvezuje već spomenutom Šimunu Detriko da će presvoditi kapelu sv. Šimuna te načiniti pokrov za njezin zvonik, za koji se navodi da ga je sam i izgradio. Trebao je načiniti šest križnih svodova od bijelog kamena, za koje je pružio garanciju popravka ukoliko se oštete sami od sebe, a ne kao posljedice konstruktivnih problema same kapele. Pokrov zvonika je pak trebao imati oblik osmerostrane piramide visoke petnaest stopa, također izrađene od bijelog kamena. Ugovoren je rok od godine dana, te utanačena cijena od devedeset dukata za izradu svodova i pedeset dukata za pokrov zvonika, od čega je naručitelj majstoru odmah isplatio sto dukata.³⁵

Dana 15. studenog 1432. majstor se ponovo spominje kao svjedok,³⁶ zatim još jednom 1. prosinca,³⁷ kada u svrhu utjerivanja duga od zadarskih franjevaca za svog

de Pechiaro nobili ciue Iadre ... comissario et hereditas quondam ser Nicolai de Theodosi nobilis ciuis Spalatensi libras quinquaginta paruorum per ipsam ser Nicolaum relictas fabrice dicte capelle et per ipsum dominum Simonem siue eius mandato datas, traditas et mandatas magistro Vidollo marangono dicte capelle fabricatori ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A5, fol. 130).

³⁰ C. FISKOVIĆ (1959., str. 69) ovu isplatu povezuje s radovima na zvoniku.

³¹ Opširnije o Ivanu Petrovu vidi u: E. HILJE, *Gotičko slikarstvo u Zadru*, Zagreb, 1999., str. 92–121.

³² "... presentibus magistro Vidollo quondam Iohannis prothomagistro et magistro Iohanne quondam Petri pinctore ciuibus et habitatoribus Iadre testibus ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A5, fol. 137).

³³ Vidi bilj. br. 39.

³⁴ Vidi dok. br. 3.

³⁵ Vidi dok. br. 4.

³⁶ "... presentibus ... et magistro Vidollo prothomagistro marangono ciue Iadre testibus ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A7, fol. 203', 204).

³⁷ "... presentibus ... et magistro Vidollo prothomagistro quondam (prekriženo) Iohannis marangono de Iadra testibus ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A7, fol. 212).

zastupnika izabire Macola Miholovića Gallelisa.³⁸ Već sutradan, 2. prosinca, franjevci su Vidulovu zastupniku isplatili rad na sakristiji i refektoriju, ali ne u novcu, već posjedom vrijednim šezdeset dukata, što im ga je oporučno ostavila Žuvica, udovica kneza Dobrola iz Bribira.³⁹

Dana 29. siječnja 1433. Vidul ponovo svjedoči,⁴⁰ a dokument od 7. svibnja iste godine otkriva da je nešto radio za već spomenutog krojača Grgura Jurjeva Skradinjanina.⁴¹ Majstor se 11. svibnja javlja kao izvršitelj oporuke Jakova Zagorca,⁴² a 7. listopada iste godine kao svjedok.⁴³

³⁸ "... *Magister Vidollus quondam Iohannis protomagister marangonus de Iadra ... constituit ... ser Maçollum filium ser Michaelis de Galellis nobilem Iadrensem suum ... procuratorem generalem et specialem et specialiter ad petendum, exigendum et recipiendum totum et quicquid habere debet a dominis guardiano, conuentu et fratribus monasterii Sancti Francisci de Iadra ordinis minorum ... Et pro eo quod habere debet ab ipsis guardiano, fratribus et conuentu ... et recipiendum possessionem aliquam in pagamentum ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A7, fol. 212'); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 70, bilj. 421.

³⁹ "... *Cum hoc sit quod domina Zuuiça relicta quondam comitis Dobrolli de Berberio nobilis ciuis Iadre in suo vltimo testamento ... inter alia tale fecerit legatum sub hiis verbis expressum: Item missit, voluit et ordinavit que quedam sua pecia terre cum certis olliuariis intus posita in confinio Sancti Iohannis extra et prope ciuitatem Iadre in loco vocato Zallaçorich ... sit et esse debeat sub cura dispensationis et per mandato fratris Mariani comissarii suo pro aliquo tempore ut melius uidebitur ei et finaliter quod debeat et teneatur dictam peciam terre cum dictis olliuariis intus dispensari et distribueri prout ipsa testatrix commisit et ordinavit in secreto ipsi fratri Mariano super conscienciam suam, idcirco dictus dominus frater Marianus, cum presentia et voluntate et consensu venerabilis prioris domini fratris Nicolai de Durachio dicti ordini minorum prouintie Dalmacie ministri et religiosi viri domini fratris Iohannis de Pago dicti ordinis custodis et qualiter (?) pluriorum (?) aliorum fratrum dicti ordinis et conuentus suum, volens de predictis exouerare conscienciam iure proprio et in perpetuum dedit, vendidit et tradidit atque concessit ser Maçollo filio ser Michaelis de Galellis ... procuratori et procuratorio nomine magistri Vidolli marangoni prothomagistri de Iadra ... suprascriptam totam peciam terre ... pro precio et nomine precii ducatorum sexaginta auri ... quos quidem ducatos sexaginta auri predictos dominus frater Nicolaus minister, frater Iohannes custos et frater Marianus dixerunt et confessi fuerunt dictum magistrum Vidollum debere habere pro eius labore et mercede operis per ipsum completi in fabrica sacrestie et reffectorii dicti monasterii Sancti Francisci de Iadra ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A7, fol. 213'–214); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 70, bilj. 421. U ovom se dokumentu, ponovo sročenom u kapitulu samostana, kao svjedok javlja još jedan majstor koji je radio za zadarske franjevce, drvorezbar Petar de Riboldis.

⁴⁰ "... *presentibus magistro Vidollo prothomagistro marangono de Iadra et ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A7, fol. 238').

⁴¹ "... *Magister Vidollus prothomagister de Iadra ex vna parte et magister Gregorius Scardona sartor de Iadra ex alia ... habitis discordiis ... occasione ... laborerorum factorum par dictum magistrum Vidolum dicto magistro Gregorio ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B9, fol. 37; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71).

⁴² "... *Ser Bartholus de Annobonis notarius et magister Vidollus prothomagister marangonus tanquam commissarii Iacobi Sagoraç marinarii de Iadra fecerunt magistro Georgio Scardona sartori ... quietationem ... de omnibus et singulis bonis dicti quondam Iacobi Sagoraç ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B10, fol. 40).

⁴³ "... *presentibus ... et magistro Vitollo prothomagistro testibus ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B11, fol. 91').

Dana 10. prosinca iste godine Vidul prima šezdeset sedam libara i šest solada kao ostatak isplate za neke radove na kući pokojnog Bartula de Annobonisa od izvršitelja njegove oporuke.⁴⁴ Pomalo je neobično da su se u bilježničkim spisima puno češće sačuvale potvrde o isplatama Vidulu Ivanovu za izvršene radove, negoli sami ugovori o gradnji. Možemo tek pretpostaviti da je majstor običavao poslove sklapati neposredno, eventualno uz neke potvrde preko cedulja, koje međutim nisu bile službeno verificirane kod bilježnika, nego je tek po završetku poslova, da bi se izbjegli mogući kasniji sporovi, isplata i službeno notarski evidentirana. Dakako, izostanak cjelovitih ugovora otežava nam identifikaciju stvarnog karaktera i opsega radova što ih je majstor izvodio.

A da je do sporova ipak dolazilo, potvrđuje i dokument od 12. svibnja 1434., kada Vidul i već spomenuti krojač Grgur Skradinjanin biraju suce u međusobnom sporu.⁴⁵

Vidulova veza sa zadarskim franjevcima nastavila se i dalje, o čemu svjedoči isplata od 36 dukata iz ostavštine krznara Luke, koji su 26. svibnja 1434. predani majstoru Vidulu za radove na crkvi sv. Frane.⁴⁶ Na žalost, dokument ne pruža podatke o tome kakvi su radovi u pitanju.

Nedugo nakon radova na crkvi sv. Frane Vidul je radio i na obližnjoj crkvi sv. Nikole, kojoj je mijenjao krovšte. Naime, 29. lipnja iste godine majstoru je za taj posao isplaćeno četrdeset dukata od sredstava ostavštine pokojne redovnice Tomazine de Georgis, a u dokumentu se navodi da je crkva upravo raskrivena.⁴⁷

⁴⁴ "*Magister Vitollus prothomagister de Iadra ... recepisse ... a ... commissariis ... quondam ser Bartollo de Anobonis ... libras LXVII soldorum VI paruorum quas ipse restabat habere et debet habere a dicto quondam ser Bartollo pro certa fabrica per ipsum facta in eius domo ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B12, fol. 118'; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71).

⁴⁵ "... *Magister Vidollus marangonus de Iadra ex vna parte et magister Gregorius Scardona sartor ex alia parte ... habitis discordiis et differentiis ... compromisserunt in viros nobiles ser Paulum de Georgiis et Maçollum de Galellis tanquam in suos iudices arbitro arbitratores ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B13, fol. 178').

⁴⁶ "... *Religiosus vir dominus frater Marianus de Iadra guardianus monasterii fratrum ordinis minorum de Iadra ... fuit contentus et confessus se habuisse ... a ser Zanino quondam Zorolli drapario de Iada vt commissario quondam magistri Luce piliparii de Iadra ducatos triginta sex auri ... qui ducati XXXVI dati fuerunt magistro Vidollo marangono pro fabrica ecclesie Sancti Francisci prout dictus Lucas ordinavit in eius vltimo testamento ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B13, fol. 184).

⁴⁷ "... *Cum per sententiam arbitrariam inter dominam Margaritam abbatissam monasterii Sancti Nicolai de Iadra ordinis Sancte Clare ex vna parte et dominum fratrem Iohannem de Pago guardianum et fratrem Marianum de Iadra custodem monasterii Sancti Francisci de Iadra ex alia parte pronunciatum, sententiatum, arbitratum, diffinitum et declaratum fuerit et sit quod omnes et singulos possessiones que fuerunt quondam domine Thomasine de Georgiis olim monialis dicti monasterii Sancti Nicolai venderentur et de precio non nulla adimplerentur legata etiam totum illud quod restaret pro medietate ponaretur in reparatione ecclesie Sancti Nicolai et pro alia medietate in reparatione ecclesie Sancti Francisci ... Et ad presens dicta ecclesia Sancti Nicolai sit discoperta et omnio indigeat (?) recoperire, idcirco religiosa domina domina soror Margarita ... cum presentia, consensu et voluntate dominarum sorores ... iure proprio in perpetuum dedit, vendidit et tradidit atque concessit set Maçollo*

Dana 10. kolovoza 1434. majstor se javlja kao svjedok,⁴⁸ a 18. studenog iste godine kao zastupnik postolara Stjepana Petrova.⁴⁹ Ponovo se kao svjedok spominje 10. siječnja 1435.⁵⁰ te 16. lipnja iste godine,⁵¹ kada se javlja i kao tutor Gabrijela pok. Marka Stribora.⁵² Kao svjedok još se jednom javlja 17. siječnja 1436.,⁵³ a 24. siječnja prima dio isplate za neku kuću što ju je izgradio na otoku Molatu.⁵⁴ Ostatak isplate za tu kuću prima 20. veljače iste godine.⁵⁵

et ser Simoni fratribus et filiis ser Michaelis de Galellis ... vniam totam et integram sortem teree ... que fuit dicte quondam domine Thomasine et nunc fabrice dicte ecclesie Sancti Nicolai ... Et hoc pro precio et nomine precii ducatorum quadraginta auri ... predicta domina abbatissa venditris dixit et confessa fuit ac publico recognouit datum, traditum et numeratum fuisse (!) esse per dictos ser Maçolum et Simone nomine dicti ser Michaelis patris sui magistro Vidollo marangoni fabricatori (dicte – prekriženo) coperture dicte ecclesie Sancti Nicolai secundum tenorem dicte sententie ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/B14, fol. 198–199; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71).

⁴⁸ "... presentibus ... et magistro Vidolo marangono filio Iohannis etiam ciue Iadre ..." (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B I, F I/3, fol. 41).

⁴⁹ "... Magister Stefanus quondam Petri caligarius de Iadra ... constituit et ordinavit magistrum Vitulum marangonum de Iadra ... suum verum et legitimum procuratorem ..." (DAZd, ZB, Nicolaus de Ho de Cremona, B un, F I/2, fol. 42).

⁵⁰ "... presentibus magistro Vidulo filio Iohannis marangono ..." (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B I, F I/3, fol. 46').

⁵¹ "... presentibus ... et magistro Vidollo marangono ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VI, fol. 19).

⁵² "... Magister Vidollus marangonus de Iadra tanquam tutor et tutorio nomine Gabriellis filii quondam Marci Stibouch (!) de Iadra ... constituit ... ser Donatum de Calcina ... suum ... procuratorem ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VI, fol. 19').

⁵³ "... presentibus ... et magistro Vidollo marangono ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VI, fol. 79').

⁵⁴ "... presentibus ... et magistro Martino Papalich marangono ... Petrus Repcich de insula Mellate districtus Iadre sponte et ex certa sciencia non per errorem dixit confessus et contentus fuit ac recognouit expresse quod facta deligentis (?) calculata et consolidata racione inter ipsum Petrum et magistrum Vitulum marangonum ciuem et habitatorem Iadre de omnibus et singulis laboreriis, rebus, mercedis et alliis conuencionibus cum eidem magistro Vitulo factis et habitis usque in hanc presentem diem propter aliquam domum vndique muratam et cupis copertam positam in dicta insula Melate per dictum magistrum Vitulum factam de bonis et de hereditatis quondam Pauli Repcich olim fratris dicti Petri se nec verum et legitimum debitorem prefati magistri Vituli, et eidem restare dare et dare debere de bonis dicte hereditatis libras centum tresdecim denariorum paruorum ... Quas quidem libras ... se obligando prefato magistro Vitulo creditori ibi presenti ... soluere et numerare in hiis terminis videlicet statim et in continenti libras sexaginta paruorum, residuum vero hinc ad festum Sancti Iohannis Batiste (?) de mense iunii proxime futurum ..." (DAZd, ZB, Nicolaus de Ho de Cremona, B un, F I/4, fol. 31').

⁵⁵ "... Magister Vitulus marangonus ... confessus et contentus fuit habuisse et manualiter recepisse a Stana relicta quondam Pauli Repcich de insula Melate ... libras XXXI soldorum X paruorum ... pro parte librarum centum tredecim paruorum, quam pecuniam quantitatis videlicet libris 113 dictus magister Vitulus habere debet a Petro Repcich de bonis hereditate dicti quondam Pauli olim fratris sui ... dictus Vitulus ... fecit ... finem, quietationem, liberacionem ..." (DAZd, ZB, Nicolaus de Ho de Cremona, B un, F I/4, fol. 43').

Dana 1. srpnja 1437. sporazumjevaju se izvršitelji oporuke bilježnika Bartula de Annobonisa⁵⁶ s marangonima Vidulom, Nikolom Bilšićem i Šimunom Sopolićem, a vezano uz njihov rad na kući rečenog Bartula.⁵⁷

U oporuci gostioničara Lovre pok. Dragana od 22. srpnja 1437. Vidul se navodi kao jedan od izvršitelja,⁵⁸ 23. rujna se javlja kao izvršitelj oporuke Marka Stribora,⁵⁹ a 25. rujna, u istom svojstvu preuzima neki kovčežić.⁶⁰ Ponovo se kao svjedok javlja 11. i 17. studenog 1437.,⁶¹ a 8. prosinca prodaje vinograd na Pagu.⁶²

Dana 15. prosinca 1437. prodao je zadarski nadbiskup Lovro Venier majstoru nekoliko čestica zemljišta (u Petrčanima, u Dražanici, kod crkve sv. Marije Pustinjačke, kod crkve sv. Ivana Pustinjačkog i u Cerodolu) za cijenu od sto i četrdeset dukata. U dokumentu se posebno ističe da je ta prodaja nužna jer su katedrali i nadbiskupiji neophodni popravci.⁶³ A već u sljedećem dokumentu nadbiskup i majstor dogovaraju da će Vidul za tih sto i četrdeset dukata raditi poslove koje mu odredi biskup, na način da pola

⁵⁶ To je bilježnik Bartholomeus de Serčana.

⁵⁷ "... *comissariis testamentariis quondam ser Bartolli de Annobonis natario ladre ... obligauerunt magistrum Vidollum marangonum, magistrum Nicolam Bilssich marangonum et magistrum Simonem Sopollich marangonum de ladra qui omnes tres debeant et teneantur extimare omnia et singula laboreria facta per dictum quondam ser Bartollum et post eius morte per dictas suos commissarios in domo in qua ipse habitabat ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VII/2, fol. 57–58).

⁵⁸ "... *commissarios et huius testamenti executores instituit et esse uoluit magistrum Vidulum marangonum, Georgium merzarium filium quondam Pribili et Grubam uxorem suam ...*" (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B un, F III/2, fol. 2').

⁵⁹ "*Prefatus dominus comes sedens pro tribunali ante logiam magnam cum consiliis suis personaliter precepit magistro Vidollo marangono ibi presenti, audienti et intelligenti ... dedisse et consignasse ser Zanino de Galellis tribuno omnes res mobiles commissarie Marci Stribori ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VII/3, fol. 80).

⁶⁰ "... *Magister Vidollus marangonus de ladra ... recepisse a ser Matheo quondam Anthonii speciaro de Iadra vnum cofanetum clausum cum certis pignoribus intus quondam Marci Striborich ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VII/3, fol. 89'). U ovom se dokumentu kao svjedoci pojavljuju Vidulovi suradnici Nikola Bilšić i Šimun Sopolić.

⁶¹ "... *presentibus ... et magistro Vidollo marangono ...*" (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VII/4, fol. 112, 112', 114').

⁶² "... *Magister Vidulus marangonus ... vendidit ... Luciano filio quondam Gregorii Berzice ... totum et integrum vinum suum in duabus petiis positum in dicta insula Pagi prope ecclesiam Sanctorum Cosme et Damiani ...*" (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B un, F I/5, fol. 10).

⁶³ "... *Reueredissimus in Christo pater et dominus dominus Laurencius Venerio miseratione diuine archiepiscopus Iadrensis ... dedit, vendidit et tradidit nomine ecclesie Sancte Anastasie de ciuitate Iadra magistro Vidulo marangono ciui Iadre ibi presenti, ementi et recipienti ... omnes et singulas infrascriptas possessiones positas in diuersis locis ... in Petricane ... in Valle magistrorum ... in confinio Sancte Marie Heremitarum ... in confinio Sancti Iohannis Heremitarum ... in Cerodol ... Quas quidem possessiones dictus dominus archiepiscopus vendidit pro maxima et euidenti necessitate cum ipsa ecclesia et archiepiscopatum Iadre non modica indigeant reparatione ... Et hoc pro precio et nomine precii ducatorum centum quadraginta auri boni, iusti et legalis ponderis ...*" (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/3b, fol. 33'–34).

posla bude posebno plaćeno, a druga polovica da bude obavljena na ime rečenog duga.⁶⁴ Tako ukupnu vrijednost poslova što ih je majstor izvodio na katedrali i nadbiskupskoj palači možemo procijeniti na dvjesto osamdeset dukata. Ako uzmemo u obzir da je npr. Juraj Dalmatinac kao protomajstor gradnje šibenske katedrale bio za isključivi angažman plaćen sto i petnaest dukata godišnje,⁶⁵ jasno je da je Vidul bio nekoliko godina zaposlen na radovima vezanim uz episkopalni kompleks, to jest da se najveći dio pregradnji izvršenih za nadbiskupa Lovre Veniera mogu pripisati upravo njemu.

Vidul se još jednom kao svjedok javlja 25. siječnja 1438.,⁶⁶ 24. veljače spominje se njegov posjed u Bokanjcu,⁶⁷ a 19. ožujka još se jednom javlja kao svjedok.⁶⁸

Dana 16. travnja iste godine majstor prima 6 dukata za rad na samostanu sv. Frane, ali nije navedeno koje je poslove tamo obavljao.⁶⁹ Kao tutor Gabrijela pok. Marka Stibora Vidul se spominje 29. travnja,⁷⁰ 19. svibnja⁷¹ i 10. srpnja 1438.⁷²

⁶⁴ "... Magister Vidulus marangonus ... fuit contentus ac confessus se esse debitorem et dare debere reuerendissimo in Christo patri et domino domino Laurentio Venerio supradicto stipulanti per se suisque successibus ac nomine et vice sue ecclesie Sancte Anastasie de Iadra ducatos centum quadraginta auri boni, iusti et legalis ponderis pro solutione et pagamento supradictarum possessionum eidem venditarum ... Quos quidem centum quadraginta ducatos dictus magister per se suosque heredes et successores solepni stipulacione promisit et se obligauit dare et soluere hoc modo videlicet: Quia dictus magister Vidulus debeat et teneatur laborare vbicumque voluerit dictus dominus archiepiscopus preparatis sibi rebus necessariis prout conuentio facta fuerit et pro solutione sui laboris debeat habere medietatem in pecunia numerata et aliam medietatem debeat diffalcare in rationem dicatorum centum quadraginta ducatorum. Et talis ordo obseruatur quosque fuerit facta plenaria solucio dicatorum centum quadraginta ducatorum ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/3b, fol. 34–34'); C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71, bilj. 427.

⁶⁵ Usp. D. FREY, Der Dom von Sebenico und sein Baumeister Giorgio Orsini, *Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes der k. k. Zentral-Kommission für Denkmalpflege*, Bd. VII, Heft I–IV, Wien, 1913., dok. br. 16.

⁶⁶ "... presentibus ... et magistro Vitollo marangono ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VI, fol. 4'; ISTO, F VII/4, fol. 136', 137).

⁶⁷ "... positam ad Bocagnaç ... de borea possidet magister Vidollus marangonus ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VII/5, fol. 146').

⁶⁸ "... presentibus ... et magistro Vitulo marangono ..." (DAZd, ZB, Nicolaus de Rossis de Pisis, B un, F I/1, fol. 25).

⁶⁹ "Magister Vidollus marangonus de Iadra sponte et ex certa sciencia fuit contentus et confessus et cum voluntate et licentia et consensu ser Simonis de Begna sindici et procuratori monasterii et fratrum Sancti Francisci de Iadra habuisse et manualiter recepisse a ser Bartholomeo de Vigno habitatore Iadre commissario testamenti quondam (prazno) ducatos sex auri quos idem reliquit in fabrica dicti monasterii Sancti Francisci in eius vltimo testamento per dictum magistrum Vidollum dispensados in dicta fabrica ..." (DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B V, F VII/5, fol. 162; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71, bilj. 421).

⁷⁰ "... Magister Vidulus marangonus ... tamquam tutor et deffensor Gabrielis pupilli filii quondam Marci Stibori ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/4, fol. 4').

⁷¹ "... Magister Vidulus marangonus ... tamquam tutor, curator et deffensor Gabriellis pupilli filii quondam Marci Stibori ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/4, fol. 6').

⁷² "... Magister Vidulus marangonus ... tamquam tutor et tutorio nomine Gabrielis pupilli filii quondam Marci Stiborich ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/4, fol. 9').

Još jedna isplata za radove na kapeli sv. Šimuna dokumentirana je 25. studenog 1439. Majstor je tada od zastupnika gradnje isplaćen za radove na zvoniku, sakristiji i kapeli. Specificirane su cijene pojedinačnih radova: za glačanje šest kipova koji su na zvoniku i njihovih baza šezdeset jedna libra i šesnaest solada; za šezdeset libara željeza, dvije libre olova i dvanaest spona za kipove te za utrošen rad jedanaest libara i dva solda; za nosače zvona i rad na njima pet libara i deset solada; za dva okrugla kamena prozora i rad na njima trideset devet libara i osam solada; za željezo i olovo za dva križa koja su postavljena unutar tih prozora, dvije libre i deset solada; za stakla na tim prozorima četiri libre i deset solada; za trideset stopa kamena za stube i popločenje kapele, vapno i rad četrdeset i četiri libre; za jedan kameni luk, vapno, rad i prijevoz kupa iz kuće Šimuna Begne te razni materijal za kapelu (neki kovčežići, daske za vratnice, četiri ključa za katance, kvake...) sedam libara i tri solda; za postavljanje križeva, šipki i mreža (zacijelo na prozore) osam libara; za popravak oltara sv. Ane u crkvi sv. Marije šest libara; za četiri i pol paša zida dvadeset i sedam libara, za zatvaranje jednih vrata i izradu dviju vratnica te petnaest stopa kamena za prozore devedeset solada, a za olovo i željezo za prozore sakristije ostatak do ukupne sume od dvjesto četrdeset i pet libara i tri solda.⁷³ Karakter radova koji su manje vezani uz graditeljske zadatke, a više uz uređivanje i dovršenje kapele, upućuju na to da u ovom drugom angažmanu Vidul nije bio uposlen samo kao graditelj, već i kao svojevrсни organizator radova, jer je teško pretpostaviti da se sam bavio oblikovanjem željeznih dijelova ili ostakljivanjem prozora. Podatak pak o kipovima na zvoniku otkriva da su u međuvremenu (između 1433. i 1438. godine) zastupnici gradnje angažirali i nekog skulptora za izradu kipova koji su na koncu bili i postavljeni na zvoniku, o čemu svjedoči prikaz zvonika na crtežu Zadra što ga je izradio Konrad von Grünemberg 1486. godine.⁷⁴

Već sljedeći tjedan, 2. prosinca, obvezao se Vidul zastupnicima samostana sv. Frane da će u roku od šest mjeseci promijeniti krov na crkvi za cijenu od tristo libara, od kojih pola dobija odmah, a ostatak po završetku posla. Majstor ujedno garantira da sljedećih šest godina kiša ne će prodrijeti u unutrašnjost crkve, a ako se to dogodi, on će popraviti krov na svoj račun.⁷⁵

⁷³ Vidi dok. br. 5.

⁷⁴ Usp. I. PETRICIOLI, *Stari Zadar u slici i riječi*, Zadar, 1999., str. 7–8, ilustracija na str. 11. Teško je nagađati tko bi mogao biti autor tih skulptura. U to doba u Zadru djeluje nekolicina istaknutih klesara (lapicida): Nikola Lovrin, Marko iz Troje zvani Puljiz, Juraj Milošević i Ivan Vladislavov (Lancelago). Međutim, niti za jednog od njih nema podataka da se bavio pravim kiparskim poslovima. Jedino je Jacomello Bertucijev iz Venecije bio angažiran za nešto zahtjevniji rad – izradu ukrašenih prozora biskupske palače (usp. T. RAUKAR – I. PETRICIOLI – F. ŠVELEC – Š. PERIČIĆ, *Zadar pod mletačkom upravom*, Zadar, 1987., str. 144), no i to je daleko od prave kiparske djelatnosti. Stoga se čini vjerojatnim da su navedene skulpture možda naručene u Veneciji, što bi ujedno objasnilo potrebu da glačanje i postavljanje obavi Vidul, a ne majstor koji ih je izradio.

⁷⁵ Vidi dok. br. 6.

Vidul Ivanov spominje se 20. prosinca 1439.⁷⁶ i 30. ožujka 1440. kada prodaje maslinike na Bilom brigu,⁷⁷ a zatim skoro čitavu godinu nemamo nikakvih vijesti o njemu. Objašnjenje za to pruža dokument od 4. veljače 1441., kada majstor prima trideset dukata za rad na crkvi sv. Marije u Bribiru,⁷⁸ pa je jasno da je veći dio 1440. godine proveo izvan Zadra.

Dana 8. veljače 1441. Vidul se javlja kao svjedok, zajedno s klesarom Ivanom Vladanovim (Lancilago),⁷⁹ 5. ožujka spominje se njegova kuća kod crkve sv. Spasa,⁸⁰ 19. ožujka svjedoči,⁸¹ a 20. travnja uzima ga za svog zastupnika Šimun Jordanov Nosdrogna.⁸²

Dana 18. lipnja 1441. prvi se put spominje Vidulov sin Nikola,⁸³ koji je tada mogao imati dvadesetak godina,⁸⁴ a 26. lipnja spominje se Vidulova kuća kod crkve sv. Petra Starog.⁸⁵

Dana 18. listopada 1441. Vidul se pojavljuje kao izvršitelj jedne oporuke,⁸⁶ a 22. listopada kao svjedok u ugovoru koji evidentira isplatu od dvadeset osam i pol dukata

⁷⁶ "... Magister Vidulus marangonus filius Iohannis de Iadra ... vendidit ... presbitero Charino quondam Allegretti de littera sclaua capellano pauperum leprosororum Sancti Lazari extra muros ciuitatis Iadre ... vnam suam petiam terre ... cum quatuordecim arboribus olliuarum ... positum vltra portum Iadre sub Monte ferreo ..." (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B I, F I/6, fol. 20'–21).

⁷⁷ "... Magister Vidulus marangonus filius Iohannis de Iadra ... vendidit ... presbitero Charino quondam Allegretti de littera sclaua capellano pauperorum leprosororum ... vnam suam petiam terre petrose ... cum octo arboribus olliuarum ... positum vltra portum Iadre sub Monte ferreo ..." (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B un, F I/6, fol. 26').

⁷⁸ "... Magister Vidulus marangonus protomagister ciuis et habitator Iadre per se suosque heredes et successores fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse a spectabili et egregio viro domino Iacobo Banouaç de genere Subich nobilli de Crouacia presente, stipulante et recipiente vice et nomine ecclesie Sancte Marie de Berberio ducatos triginta auri iusti et legalis ponderis de suis denariis propriis in ratione ducatorum ducentorum auri quos restat habere pro laboreris dicte ecclesie Sancte Marie de Berberio ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F I, fol. CVI; C. FISKVIĆ, 1959., str. 71, bilj. 429).

⁷⁹ "... presentibus magistro Vidulo marangono et magistro Iohanne quondam Lancilagi lapicida ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/7, fol. 8', 9').

⁸⁰ "... vnum totum et integrum edificium domus ... situm Iadre in contrata Sancti Saluatoris ... de trauersa magister Vidulus marangonus ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B I, F I/1, fol. 13').

⁸¹ "... presentibus ... et magistro Vidulo marangono ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/7, fol. 12).

⁸² "... Ser Simon quondam ser Iordani de Nosdrogna nobilis ciuis Iadre ... ordinavit magistrum Vidulum marangonum ... suum verum et legitimum procuratorem ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/7, fol. 15).

⁸³ "... presentibus ... et Nicolao filio magistri Vidoli marangoni ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F I, fol. CLV).

⁸⁴ Vidul se oženio 1418. godine (vidi bilj. br. 5).

⁸⁵ "... positum Iadre in suprascripto confinio Sancti Petri Veteris ... de borea magister Vidulus marangonus ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F I, fol. CLVIII').

⁸⁶ "... instituit ... et magistrum Vidulum marangonum ..." (DAZd, ZB, Nicolaus de Rossis de Pisis, B un, F II/2, fol. 9'). Dokument je oštećen, pa nije moguće utvrditi tko ga je izabrao za izvršitelja svoje oporuke.

marangonu Vuku (Lupusu) Slavogostovu za radove na kapeli sv. Šimuna (popravlak i pokrivanje "škole" koja je jugozapadno od crkve, uklanjanje propovjedaonice i njenih stuba te popločenje poda na mjestu gdje je stajala).⁸⁷ Jasno je da se Vidul tu ne pojavljuje slučajno, već kao stručna osoba koja je prije isplate naručiteljima potvrdila da su poslovi dobro obavljeni.

Majstor se 6. prosinca 1441. javlja u svojstvu izvršitelja oporuke svećenika Ivana Cokulića,⁸⁸ 20. veljače 1442. spominje se u oporuci Jurja Turčina iz Bugarske,⁸⁹ a 24. veljače javlja se zajedno s marangonima Grgurom Zvoce i Vukom Slavogostovim kao sudac u sporu između marangona Nikole Bilšića i Petra Didaka.⁹⁰ Vidul se ponovo javlja kao izvršitelj oporuke svećenika Ivana 11. travnja 1442.⁹¹

U dokumentima od 1., 9. i 23. studenog 1442. navodi se da su marangoni Vidul Ivanov i Antun pok. Mateja vršili procjenu vrijednosti nekog zida.⁹²

⁸⁷ "... presentibus magistro Vidolo marangono Magister Lupus marangonus cuius et habitator Iadre ... contentus et confessus fuit ... se habuisse a ser Dominico olim plebano Sancte Marie Presbiterorum et ... aliis personis ... vice et nomine spectabilis militis domini Simonis Tetrico procuratore ecclesie siue capelle Sancti Simeonis de Iadra ducatus viginti octo (auri – prekrizeno) cum dimidio auri pro infrascriptis operibus per ipsum factis et operatis in dicta ecclesia. Et primo pro reparatione et copertura scollarum dicte ecclesie a parte quirinali, pro remotione pulpiti euangelii et epistole (?) de medio ecclesie ad locum vbi presentialiter (?) manent et pro scalis lapidei factis quibus ascendit ad dictum pulpitem euangelii et pro salizatura ecclesie videlicet loci de quo dictum pulpitem (f – prekrizeno) leuatum fuit, ad qua omnia predicta opera perficienda conuenerat cum prefato ser Dominico pro dicto precio ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B I, F I/1, fol. 56'–57).

⁸⁸ "... quondam venerabili viro domino Iohanni Çoculich canonico ser Doimus quondam ser Maphei de Zadolinis nobilis Iadrensis et magister Vidulus marangonus filius Iohannis cuius Iadre tanque comissarii testamentarii predicti quondam presbiteri Iohannis ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F I, fol. CCXXII).

⁸⁹ "... Idcirco Georgius Turčin de partibus Bulgarie ad presens famulus ser Donati de Fanfogna Item dixit se debere habere a magistro Vidulo marangono pro sua mercede de tempore quo sibi seruiuit libras viginti duas paruorum ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B II, F I/3, fol. 3').

⁹⁰ "... Magister Nicolaus Bilsich marangonus ex vna parte et magister Petrus Didach marangonus parte ex altera ... compromisserunt tam de iure quam de facto videlicet dictus magister Nicolaus in magistrum Gregorium Çuoce et magister Petrus in magistrum Lupum et ambo in magistrum Vidolum marangonum elligentes eos suos iudices arbitros arbitratores ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/7, fol. 34–34').

⁹¹ "... ser Doimo de Zadolinis et magistro Vidolo marangono cuius Iadre tanque a comissariis testamentariis dicti quondam presbiteri Iohannis ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F I, fol. CCCXV; ISTO, B VIII, F I/1, fol. 8).

⁹² "... Ser Donatus quondam Pauli aurificis mercator Iadre ex vna parte et ser Iohannes Amadio de Veneciis specarius cuius Iadre tanque conuincta persona domine Catarine vxoris sue et filie quondam Anthonii Marusich ... eligerunt in eorum extimatores magistrum Vidolum protomagistrum et magistrum Anthonium quondam Mathei marangonum ciues Iadre ... ad extimandum queddam murum dicte domine Catarine positam et constructum iuxta domum dicti ser Donati ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F II/3, fol. CXV); "... Magister Vidulus protomagister marangonum et magister Anthonius filius quondam Mathei marangonum ciues Iadre tanque extimatores ... ad videndum et extimandum queddam murum Catarine ..." (ISTO, fol. CXVIII); "... extimatis dictis duabus medietatibus murorum et tereni per magistrum Vidolum protomagistrum et magistrum Anthonium filium quondam Mathei marangonum ..." (ISTO, fol. CXXIII').

Dana 3. veljače 1443. Vidul uzima za zastupnika svoga sina Nikolu,⁹³ zatim se spominje 16. veljače iste godine kao tutor Gabrijela pok. Marka Stribora,⁹⁴ a 4. ožujka 1444. spominje se prijevoz kamena za rad na zvoniku kapele sv. Šimuna.⁹⁵ Majstor je dakle radio na kapeli i njenu zvoniku, više ili manje intenzivno, preko dva desetljeća.

Majstor ponovo svjedoči 13. ožujka 1444.⁹⁶ Dana 20. ožujka iste godine plemić Petar Venturini i Vidul biraju suce u međusobnom sporu vezanom za majstorov rad na crkvi sv. Spasa, a temeljem prethodno sklopljenog ugovora.⁹⁷ Kao svjedok još se jednom javlja 17. travnja iste godine, zajedno s marangonom Jurjem Lukačevićem,⁹⁸ 11. svibnja spominje se njegova kuća kod crkve sv. Spasa,⁹⁹ a 4. kolovoza 1444. uzima ga Stanica pok. Radula Batkovića iz Dragova za svog zastupnika.¹⁰⁰

⁹³ "... *Magister Vidolus protomagister ... constituit ... Nicolaum filium suum ... procuratorem ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F II/4, fol. CLXXI).

⁹⁴ "... *Magister Vidolus marangonus ciuis Iadre tanque tutor Gabrielis filii quondam Marci Stribor ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F II/4, fol. CLXXXV).

⁹⁵ "... *Cum alias ser Thomas Ciceuich ciuis Iadre fuerit fideiussor plegius ac principalis debitor et solutor magistro Vidolo marangono filio quondam Iohannis ciui et habitatori Iadre de ducatis tredecim auri et hoc nomine et vice ser Iohannis filiis quondam ser Damiani de Varicassis nepotis dicti Tomassii pro conducendis cum vna eorum barca lapidibus pro fabrica et constructione campanilis Sancti Simeonis Iusti de Iadra prout constat instrumentum scriptum et anotatum per ser Theodorum Prandino Vincentinum publico imperiali notario et ciuem Iadre vt partes predictae assuerunt coram domino iudice, examinatore, me notario et testibus infrascriptis, qui magister Vidolus uoluit quod si dictum instrumentum vlllo vmque tempore repertum fuerit quod si cassum, irritum (?), annullatum et nullus valoris uel momenti, idcirco dictus magister Vidolus sponte et ex certa sciencia nulloque errore ductus, contentus et confessus fuit ac manifeste recognouit et dixit se habuisse et integraliter recepisse a dicto Tomassio dictos ducatos tredecim auri per modum vt conuenerant conducere dictos lapides pro campanile suprascripto ...*" (DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoie, B un, F I/7, fol. 38).

⁹⁶ "... *presentibus ... (et magistro Vitulo marangono – prekržiženo) ...*" (DAZd, ZB, Prettus de Prettus de Pirano, B un, F un/2, fol. 4).

⁹⁷ "... *Ser Petrus Venturini ciuis Iadre ex una parte et magister Vidolus marangonus et murarius de Iadra ex alia parte ... se compromiserunt ... in ser Nicolaum de Nassis nobilem Iadre et ser Georgium de Flore ciuem et merzarium Iadre tanquam in suos ueros et legitimos iudices arbitros arbitratores ... super omnibus et singulis eorum litibus, questionibus et differentiis et controuersiis ... occasione certi laborerii quod ipse magister Vidolus debuit et dum facere in ecclesia et circa ecclesiam Sancti Saluatoris de Iadra secundum conuentionem inter ipsas partes factas et habitas ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B I, F I/3, fol. 18'). Budući da bilježnik ne citira navedeni ugovor na uobičajen način, vrlo je vjerojatno da to nije bio pravi bilježnički ugovor, nego samo notiran međusobni dogovor, što potvrđuje pretpostavku da je Vidul poslove običavao ugovarati na manje formalan način.

⁹⁸ "... *presentibus magistro Vidolo marangono et magistro Georgio Lucaeuich etiam marangono ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B I, F I/3, fol. 36).

⁹⁹ "... *positum Iadre in contrata Sancti Saluatoris ... de trauersa possidet magister Vidolus marangonus ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F II/10, fol. CCCCXXXIII'). To je zapravo ona ista kuća koja se spominje i u blizini crkve sv. Petra Starog, pa se može dosta precizno locirati između tih dviju crkava.

¹⁰⁰ "... *Stanića filia quondam Raduli Batchouich de Dragoue ... constituit ... magistrum Vidolum protomagistrum marangonum ciuem Iadre ... suum ... procuratorem ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/I, fol. XII).

Dana 2. prosinca 1444. klesar Marko kao zastupnik klesara Andrije¹⁰¹ prima od Vidula preostali dio sume od 58 libara, koju je morao isplatiti temeljem kneževe presude u međusobnom sporu.¹⁰² Isti se dan Vidul javlja kao svjedok,¹⁰³ pa ponovo 14. travnja 1445.¹⁰⁴ Dana 3. listopada 1445. Vidul daje u petnaestogodišnji zakup maslinik u Bokanjcu,¹⁰⁵ a 3. siječnja 1446. predaje zastupniku udovice Lovre Batkovića iz Dragova neku srebrninu.¹⁰⁶ Vidul ponovo svjedoči 6. veljače 1446.,¹⁰⁷ 8. ožujka prodaje pola zida svoje kuće kod crkve sv. Silvestra,¹⁰⁸ a 26. ožujka imenuje svojim zastupnikom Krešu

¹⁰¹ Budući da klesari Marko i Andrija u dokumentu nisu preciznije definirani, možemo tek pretpostaviti da je riječ o klesaru Marku Petrovu iz Troje zvanom Puljiz (pogotovo s obzirom na to da u to doba u Zadru nema drugog klesara tog imena) i njegovu bivšem učeniku, poznatom dalmatinskom kiparu Andriji Alešiju, koji četrdesetih godina 15. st. praktički nema neko stalno mjesto boravka, već radi u Šibeniku, Trogiru i Splitu. Velika je šteta što ne znamo je li Vidulova obveza uopće bila vezana za neki kamenarski rad koji je Andrija obavio, no kasniji Alešijev angažman na dovršenju kapele sv. Šimuna (usp. T. RAUKAR – I. PETRICIOLI – F. ŠVELEC – Š. PERIČIĆ, 1987., str. 147) upućuje i na takvu mogućnost.

¹⁰² "... *Marcus lapicida habitator Iadre tanquam procurator ad plenum ut asseruit magistri Andree lapicide habitatori (prazno) dicto procuratorio nomine fecit magistro Vidolo marangono cui et habitatori Iadre ibi presenti et pro se suisque heredibus et successoribus stipulanti finem, quietationem, liberationem, absolutionem, remissionem, securitatem generalem et pactum de nil ulterius proprio petendo de libris quinquaginta octo paruorum quas ipse magister Andreas ab ipso magistro Vidolo habere debebat vigore vnus publice sententie late per prefati dominum comitem in fauorem dicti magistri Andree et contra ipsum magistrum Vidolum et scripte manu ser Iohannis Blanco prefati domini comitis cancelario sub die (prazno) mensis (prazno) 1444, indictione VV. Et hoc ideo quia dictus magister Marcus procurator procuratorio nomine predicto sponte et ex certa sciencia nulloque errore ductus fuit contentus et confessus se dicto nomine habuisse et manualiter recepisse a dicto magistro Vidolo pro resto et totali solutione et satisfatione dicte sententie libras triginta paruorum, asserens et manifestans procuratorio nomine predicto dictum magistrum Andream suum constituentem reliquas libras viginti octo paruorum a prefato magistro Vidolo in rationem et pro parte dicte sententie habuisse et recepisse ..."* (DAZd, ZB, Simon Damiani, B I, F I/5, fol. 19').

¹⁰³ "... *presentibus ... et magistro Vidolo protomagistro marangono ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/II, fol. LVIII').

¹⁰⁴ "... *presentibus ... et magistro Vidulo marangono ...*" (DAZd, ZB, Nicolaus Benedicti, B I, F I/10, fol. 10).

¹⁰⁵ "... *Magister Vidolus protomagister marangonorum ciuis Iadre ... ad laborandum hinc usque ad annos quindecim ... concessit Ratcho Angelouich de Bocagnaz ... suam peciam terre ... cum ... pedibus oliuarum intus positam ad Bocagnaç ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/IV, fol. CLXVI').

¹⁰⁶ "... *procurator ... Fumie ... relicte quondam Laurencii Batchouich de Dragoue ... recepisse ... a magistro Vidulo protomagistro marangonorum ciue Iadre paria azularum a muliere decem et octo de argento inaurata ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/V, fol. CCXL).

¹⁰⁷ "... *presentibus ... et magistro Vidulo protomagistro marangono ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/VI, fol. CCLXIII; ISTO, B VIII, F I/5, sub die).

¹⁰⁸ "... *Magister Vidolus protomagister marangonorum ... vendidit ... Antonio quondam Georgii marinario ... totam medietatem vnicum (?) sui muri domus sue habitationis, que murus totus est pasuum circa nouem, cui muro a parte quirinali se adheret hedificii dicti emptoris et hoc tantum quantum in altitudine et latitudine se adheret dictum hedificium et non plus cum medietate tereni super quo constructus est dictus murus, que domus dicti venditoris positam est Iadre in confinio Sancti Siluestri a parte trauersali hedificii dicti emptoris ... Et hoc pro precio et nomine precii ducatorum duodecim auri ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/VI, fol. CCLXXXI; ISTO, B VIII, F I/5, sub die).

Zadulina.¹⁰⁹ Dana 19. travnja predstavnici hospitala sv. Marka imenuju majstora svojim zastupnikom u svrhu upravljanja dobrima rečenog hospitala na Pagu.¹¹⁰

Dokument od 4. ožujka 1447., u kojem se spominje njegov kmet Ifko Radićijević iz Bokanjca,¹¹¹ potvrđuje da je majstor tijekom života stekao i znatno imanje.

Konačno, dana 6. travnja 1447. navode se radovi protomajstora Vidula na crkvi sv. Marije u Bribiru, temeljem cedulje pisane rukom njegova sina Nikole. Citirani sadržaj cedulje otkriva da se Vidul 23. veljače te godine¹¹² obvezao Jakovu Banovcu iz roda Šubića presvoditi i ožbukati crkvu, načiniti od klesana kamena zvonik u obliku preslice za dva zvona, izraditi tri drvene vratnice, veliki oltar i tri prozora. Također je trebao iznova pokriti sakristiju, ožbukati je iznutra te načiniti dva prozora. Utanačena je cijena od devedeset dukata.¹¹³ U pitanju je očito bila značajna pregradnja crkve koja je tada već bila stara.¹¹⁴ Na žalost, niti ovaj rad majstora Vidula i njegovih sinova nije se sačuvao. Međutim, ostaci profiliranih kamenih okvira te rebara svodova, pronađeni prilikom arheoloških istraživanja,¹¹⁵ ipak otkrivaju način na koji je Vidul Ivanov pomoću jednostavnih elemenata arhitektonske artikulacije svojim gradnjama davao pečat gotičkog stilskog izraza.¹¹⁶

Majstor je, po svemu sudeći umro u prvoj polovini 1448. godine jer se 27. kolovoza te godine spominje kao svjedok marangon Nikola pokojnog marangona Vidula.¹¹⁷ S obzirom na to da se oženio 1418. godine, može se zaključiti da je umro u dobi između pedeset i šezdeset godina, a za njim je ostalo nekoliko malodobne djece.¹¹⁸

¹⁰⁹ DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/VI, fol. CCLXXXVI,

¹¹⁰ "... Ser Lodouicus de Georgiis et ser Nicolaus de Nassis ... tanque procuratores hospitalis Sancti Marci in Iadra ... constituerunt ... magistrum Vidolum marangonum protomagistrum ... procuratorem ... dicti hospitalis ... ad petendi et recuperandi quecumque bona dicto hospitali ... in predicta insula Pagi, et ad afctandum et locandum omnia bona dicti hospitalis ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F III/VII, fol. CCCI; ISTO, B VIII, F I/5, sub die).

¹¹¹ "... Ifcus Radichieuih de dicta uilla (Bocagnaç – op.) uillicus magistri Vidoli marangoni cuius ladre cum voluntate et consensu dicti magistri Vidoli sui patroni uolentis et consentientis modo ut preferitur iuxta relationem (?) Nicolai eius filii ... omnes villicos ... ad pasculandum eorum animalia ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B II, F III/2, fol. 19–19').

¹¹² U dokumentu je navedena 1446., no s obzirom na dataciju po stilu inkarnacije sigurno je u pitanju 1447. g.

¹¹³ Vidi dok. br. 7. I ovaj dokument potvrđuje pretpostavku da je Vidul pri sklapanju ugovora radije koristio cedulje nego službene bilježničke ugovore (usp. bilj. 97).

¹¹⁴ Crkva sv. Marije u Bribiru spominje se još 1346. godine (S. GUNJAČA, Strateško i historijsko-arheološko značenje Bribira, *Starohrvatska prosvjeta*, III serija, sv. 10, Split, 1968., str. 209).

¹¹⁵ Vidi S. GUNJAČA, Nalaz srednjovjekovnih arhitektura na Bribiru, *Starohrvatska prosvjeta*, III serija, sv. 10, Split, 1968., str. 236–237, sl. 10.

¹¹⁶ Treba ipak imati na umu da je na crkvi sv. Marije u Bribiru prije Vidula, 1415. godine, radio i šibenski kipar Petar Radmilov Pozdančić (C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71), pa je možda moguće da dio pronađenih klesanih dijelova potječe iz vremena njegova angažmana.

¹¹⁷ "... presentibus ... et magistro Nicola filio quondam magistri Vidoli marangoni ..." (DAZd, ZB, Nicolaus Lupovich, B un, F I/3, fol. 2).

¹¹⁸ Vidi bilj. 126.

LIČNOST I DJELO

Navedeni dokumenti posvjedočuju da je protomajstor Vidul pok. Ivana kao graditelj bio zaposlen na nekim od najznačajnijih građevina u Zadru (zvoniku crkve sv. Marije Svećeničke, kapeli sv. Šimuna, crkvi i samostanu sv. Frane, episkopalnom kompleksu, crkvi sv. Nikole, crkvi sv. Spasa), na stambenim zgradama (kući Nikole de Annobonisa, kući na Molatu), ali i da je radio za najistaknutije predstavnike hrvatskog plemstva (Šubiće u Bribiru). Također je vidljivo da je bio povezan s drugim zadarskim majstorima, prvenstveno graditeljima (Nikolom Arbusjanićem, Nikolom Bilšićem, Šimunom Sopolićem, Vukom Slavogostovim, Grgurom Zvocem, Petrom Didakom, Antunom Matejevim, Jurjem Lukačevićem Zavaliskom), ali i klesarima i kiparima (Ivanom Vladanovim, Markom Petrovim iz Troje, Andrijom Alešijem). Širina njegova angažmana i dugotrajna prisutnost na pojedinim gradnjama, kao i titula protomajstora, otkrivaju da je Vidul Ivanov bio izuzetno cijenjen majstor, predstavnik novog tipa poduzetnika, koji nije samo obavljao pojedinačne poslove, već je na sebe preuzimao cjelokupne procese uređenja i dovršenja građevina. Pojavljivanje njegova imena u preko stotinu dokumenata svjedoči o razgranatoj djelatnosti te prisustvu u svakodnevnom životu zadarske komune, gdje je tijekom druge četvrtine 15. stoljeća na određen način preuzeo onu ulogu koju je u posljednjoj četvrtini 14. stoljeća imao protomajstor Andrija Desin, a u prvoj četvrtini 15. stoljeća Nikola Arbusjanić.

Na žalost, stjecajem okolnosti, najvažniji majstorovi radovi, posebice oni vezani uz kapelu sv. Šimuna, nisu sačuvani, a mnoge njegove zahvate na episkopalnom kompleksu i kompleksu franjevačkog samostana danas je teško sa sigurnošću identificirati. Ipak, arhivski podatci nedvojbeno otkrivaju da je Vidul Ivanov bio jedan od najistaknutijih srednjovjekovnih graditelja u Zadru.

VIDULLOVI SINOVI (VIDULIĆI)¹¹⁹

Protomajstor Vidul Ivanov imao je šest sinova¹²⁰ i jednu kćer. Sinovi se u dokumentima mahom imenuju patronimičkim prezimenom Vidulić. Njih petorica naslijedili su očev zanat (Nikola, Juraj, Jakov, Frane i Antun), radeći iz početka zajednički, pod vodstvom najstarijeg Nikole, a kasnije sve više samostalno. Šesti sin

¹¹⁹ Za razliku od samog Vidula, za kojeg sam naveo sve dokumente u kojima se spominje, za njegove sinove ću navesti samo one najvažnije.

¹²⁰ Šestorica od njih spominju se, zaciјelo po redu starosti, u dokumentu od 22. kolovoza 1453., kada dijele očevinu: "... *Cum hoc sit quod per spectabilem dominum Georgium Georgio olim honorabilem comitem Iadre et eius curiam dati et electi fuerunt partitores et diuisores ser Lodouicus de Georgiis et ser Nicolaus de Begna nobiles Iadre inter magistrum Nicolaum, magistrum Georgium, Iacobum, Franciscum, Antonium et Euangelistam fratres et filios quondam magistri Vidoli marangoni de Iadra, ad diuidendum omnia et singula bona mobilia et stabilia paterna et materna inter ipsos fratres ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B III, F IV/7, fol. 321'–322). I. PETRICIOLI, *Zadar pod mletačkom upravom*, str. 137, navodi da ih je petorica, što je zaciјelo posljedica poistovjećivanja Vidulova sina Jakova s istoimenim unukom, sinom Jurja Vidulića (usp. i C. FISKOVIĆ, 1959., str. 74–75).

(Evangelist) postao je zlatar, a Vidulova kći Tomazina spominje se 17. srpnja 1473., kada njena braća isplaćuju njenom mužu Vukašinu Vojnoviću dotu od 800 libara.¹²¹

Nikola Vidulić još je za očeva života preuzeo vodeću ulogu u obiteljskoj radionici. Prvi se put spominje 18. lipnja 1441.,¹²² da bi već 3. veljače 1443. zastupao svog oca.¹²³ Njegov značajniji graditeljski angažman posvjedočen je u već spomenutom dokumentu od 5. travnja 1447., vezanim uz rad na crkvi sv. Marije u Bribiru, iz kojeg se da zaključiti da je Nikola, zajedno s braćom, preuzeo očeve obveze vezane uz tu crkvu i nastavio njegov rad.¹²⁴ Dana 27. studenog 1449. godine Nikola je primio dotu za svoju ženu Ceciliju od njenog oca, zadarskog marangona Ivana Bedričevića.¹²⁵ Dana 29. prosinca 1450. zajedno s braćom Jurjem i Jakovom te kao zastupnik ostale svoje maloljetne braće, prodaje kamenicu za ulje.¹²⁶

Dana 14. siječnja 1451. obvezao se raditi na kući bivšeg paškog kneza Nikole Arimonda. Posao je trebao početi kada naručitelj pripremi sve potrebno, a sam sadržaj radova detaljno je opisan na vulgarnom talijanskom jeziku, zacijelo onako kako su naručitelj i majstor na licu mjesta utanačili, a na njihov zahtjev. Nikola je trebao ukloniti stari solarij kraj gornjih vrata i postaviti novi, a onaj stari staviti niže. Zatim je

¹²¹ "... *Vuchasinus Voinouich ciuis et habitator Iadre ... recepisce ... a magistro Antonio Vidolich carpentario de Iadra ciue et habitatore Venetiarum ibi presente ... suo nomine ac nominibus magistri Nicolai, magistri Georgii marangonorum habitatorum Iadre et Iacobi, Francisci et Euangeliste eius fratrum in dote, pro dote et dotis nomine honeste iuuenis Thomasine eorum sororis vxorisque legitime predicti Vuchasini ... libras octingentas paruorum ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Salodio, B I, F I/10, fol. 42). Visina dote također otkriva da je Vidul bio razmjerno imućan.

¹²² Usp. bilj. 83.

¹²³ Usp. bilj. 93.

¹²⁴ Usp. dok. br. 7 i 10.

¹²⁵ "... *Magister Nicolaus filius quondam (Vili – prekriženo) Viduli marangonus et ciuis Iadre sponte et ex certa sciencia dixit contentus et confessus fuit habuisse et manualiter recepisce a magistro Iohanne Bedriceuich marangono ciue Iadre socero suo ... in dote et pro dote Cecilie filie sue legitime et naturalis sponse et vxoris future dicti magistri Nicolai ... libras trecentas septuaginta paruorum et hoc in rebus mobillibus ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B III, F V/5, fol. CCX).

¹²⁶ "... *Magister Nicolaus, magister Georgius et Iacobus marangoni fratres et filii quondam magistri Vidoli marangoni ciues Iadre per se suosque heredes et successores eorum propriis nominibus pro medietate eos tangente nec non ipse Nicolaus tanquam tutor et tutorio nomine reliquorum suorum fratrum in pupilari etate existentium pro possendo placiture Venetiis coram spectabilibus dominis auditoribus nouis comunis Venetiarum, nomine totius hereditatis dicti quondam magistri Vidoli, cum Gabriele Stiborouich de Iadra causa cuiusdam appellationis interposite per ipsum Gabrielem a quaddam sententiam per quondam spectabilem dominum Iacobum Barbadico tunc honorabilem comitem Iadre lata inter dictam quondam magistrum Vidolum ut tutorem ipsius Gabrielis et dominam Luciam matrem dicti Gabrielis dictis nominibus iure proprio in perpetuum dederunt et uendiderunt ser Blaxio Vrbani merzario ... unam dicte totius hereditatis quondam magistri Vidoli pillam lapideam ab oleo capacitatis modiorum sexdecim ... pro pretio et nomine pretii soldorum triginta quinque paruorum pro singulo modio capacitatis dicte pille ... in summa libras uiginti octo paluorum ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B II, F III/12, fol. 3).

trebao načiniti Arimondov grb iznad solarija ili drugdje gdje mu bude zgodno. Zatim zazidati prozore koji su prema ulici i postaviti jedan prozor sa željeznim šipkama. Onda izbušiti puškarnice na pročelju na svim mjestima gdje je potrebno. Potom zazidati dva luka u dvorištu koji su jedan kraj drugog i ispod jedne sobe, a u trećem luku napraviti pregradu s vratima. Nakon toga popraviti kamene stube i rukohvat od drva. Zatim kod tih stuba načiniti jednu malu prostoriju od drva za držanje kokoši, s krletkom za jarebice. Poslije toga je trebao preurediti sobu u dvorištu i popločati je opekama. U toj je sobi trebao zatvoriti stari prozor i načiniti novi sa željeznim šipkama i drvenim rebrenicama (škurama). Ispod tog prozora trebao je načiniti klupu s tri naslona, poput one u sali nadbiskupije. Također je trebao rastaviti i iznova napraviti vrata te sobe. Zatim je valjalo na velikom spremištu u vrtu razotkriti pokrov od kamenih ploča, staviti daske na stare krovne letve i iznova pokriti pločama, popraviti odvode kišnice te popraviti vrh spremišta preko kojeg se ide u vrt. Nikola je zatim trebao potpuno rastaviti pokrov s južne strane solarija i načiniti ga iznova s letvicama i gredama te ga podignuti kako mu se učini zgodno. Zatim rastaviti i zazidati vrata rečene sobe kroz koja se ide u vrt i postaviti ih pokraj kuta solarija.¹²⁷ Utvrđena je ukupna cijena od sto šezdeset libara, od čega je trećina trebala biti isplaćena na početku rada, trećina kad bude obavljeno pola posla i trećina kad posao bude dovršen.¹²⁸

Dana 9. svibnja iste godine Nikola se spominje, zajedno s marangonom Nikolom Bilšićem, kao procjenitelj vrijednosti neke građevine,¹²⁹ što zacijelo svjedoči o njegovu ugledu u gradu.

Dana 15. studenog 1451. Nikola se obvezao pregraditi crkvu sv. Jakova u srednjovjekovnom selu Paprćane (nedaleko od Zemunika). Trebao je sagraditi luk (pojasnicu svoda) širok jednu stopu, od bijelog klesanog kamena, te presvoditi crkvu i pokriti je pločama, sagraditi zvonik u obliku preslice, popraviti oštećeni zid i čitavu crkvu ožbukati. Posao je trebao započeti za Božić i dovršiti do dana sv. Luke u listopadu sljedeće godine, a utanačena je cijena od četrsto dvadeset i pet libara.¹³⁰

No već 9. prosinca iste godine Nikola se obvezao predstavnicima stanovnika Karlobaga da će već sljedeći tjedan otići u njihovo mjesto i početi zatvarati svod crkve sv. Marije koji je već prije započeo, te da ne će napuštati Karlobag dok ne dovrši posao.¹³¹ U dokumentu nije navedena cijena radova, koja je zacijelo bila već ranije

¹²⁷ Zahvaljujem kolegici Sofiji Sorić koja mi je pomogla u prevođenju dijela dokumenta na talijanskom jeziku.

¹²⁸ Vidi dok. br. 8.

¹²⁹ "... *discretorum virorum magistri Nicolai Bilsich ad presens gastaldionis artis marangonorum et magistri Nicolai Uidulich marangonorum ciuium ladre per optime expertorum in arte marangonie, de ualore dicti edificii qui pluries uiso oculata ipso edificio et per eos cum maxima diligentia particuliter et distincte extimato nobis retulerunt et plenariam fidem fecerunt ipsum edificium ualere libras quingentas et octuaginta paruorum ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B II, F III/13–14, fol. 24'–25).

¹³⁰ Vidi dok. br. 9.

¹³¹ Vidi dok. br. 10.

utvrđena. S obzirom na obvezu za gradnju crkve u Paprčanima, može se pretpostaviti da su preostali radovi u Karlobagu bili manjeg obima, a način na koji je dokument sročeni navodi na pretpostavku da je majstor bio napustio gradilište zbog nekih nesporeda, pa se navedeni predstavnici sada obvezuju da ga ne će gnjaviti ni uznemiravati, te da će ga pustiti da slobodno ode iz Karlobaga.

Dana 4. svibnja 1452. Nikola se, zajedno s braćom Jurjem, Jakovom i Franom, obvezao ići u Bribir i dovršiti rad na crkvi sv. Marije, a što je ugovorio njihov otac još 6. travnja 1447. godine. Oni su sa zastupnicima crkve dogovorili da će je pokriti kupama, i to onima iz talijanske pokrajine Marche.¹³²

U vezi s radovima na crkvi sv. Marije u Karlobagu, Nikola se ponovo spominje 12. rujna 1453., kada zajedno sa zastupnicima crkve bira suce u međusobnom sporu, i to ninskog biskupa Natala i zadarskog plemića Nikolu de Begna.¹³³ Dana 6. ožujka 1454. još su jednom potvrđeni isti suci koji su odmah donijeli i presudu, po kojoj je Nikola morao otići u Karlobag i dovršiti posao na crkvi, a predstavnici crkve isplatiti majstoru 75 dukata.¹³⁴

¹³² Vidi dok. br. 11.

¹³³ "... Nicolaus Mircouich et Carsculus Damiani ambo de Scrixia tamquam procuratores et sidici ... comunitatis seu uniuersitatis Scrixie, ut de huiusmodi procuracione constat quoddam priuata scriptura scripta Scrixie super uno foleo carte de papiro more dicti loci in litera et lingua sclaua manu presbiteri Mathei Bohoncich de Scrixia capellani et canzellarii iurati supradicti loci in 1453 (in – prekrizeno), die VP mensis presentis septembris et sigilo solito dicte uniuersitatis ... ex parte una et magister Nicolaus Uidulich marangonus ciuis ladre parte ex altera vnaminiter, comuniter et concorditer ... de omnibus et singulis eorum litis, questuinobus, differentis et quorelis inter ipsas partes ... nomine ex causa certi laborerii de arte sua quod ipse magister Nicolaus iam fecit et facere debuit in ecclesia et circa ecclesiam Sancte Marie de dicto loco ... compromiserunt ... in reuerendissimum patrem dominum Natalem episcopum Nonensem et egregium et sapientem uirum ser Nicolaum de Begna ... in eorum arbitros arbitratores ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B III, F IV/8, fol. 352–352'; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 74).

¹³⁴ "Ser Mircus Mircouich de Scrixia ... tamquam syndicus et procurator ... vniuersitatis Scrixie ... constat quoddam priuata scriptura Scrixie super uno foleo de papiro more dicti loci in litera et lingua sclaua manu presbiteri Mathei Bohoncich de Scrixia capellani et canzellarii iurati supradicti loci ... ex parte una et magister Nicolaus Uidulich marangonus ciuis ladre parte ex altera ... ex causa certi laborerii quod ipse magister Nicolaus de arte sua iam fecit et facere debuit in ecclesia et circa ecclesiam Sancte Marie de dicto loco ... compromiserunt ... in reuerendissimum patrem et dominum Natalem episcopum Nonensem et sapientem uirum ser Nicolaum de Begna ... in eorum arbitros et arbitratores ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B III, F IV/11, fol. 493'); "... sic oretemus, dixerunt, sententiauerunt, declarauerunt et arbitratu fuerunt videlicet quia dictus magister Nicolaus debeat et teneatur ire ad dictum locum Scrixie usque per totum mensem (s – prekrizeno) aprilis proximum ad laborandum, complendum et totaliter perficiendum dictam ecclesiam Sancte Marie de dicto loco Scrixie, quam ecclesiam ipse magister Nicolaus dudum recepit ad laborandum ab ipsa comitate seu uniuersitate Scrixie. Et ipsam ecclesiam facere laborare et in ipso opere per eum incepto perseuerare cum suis persona, ingenio, industria et magisterio usque ad totalem ipsius operis complementum et perfectionem ... Condemnantes tamen dictam comunitatem seu uniuersitatem Scrixie ad dandum, soluendum et numerandum ipsi magistro Nicolao ducatos sepuginta quinque auri, ad rationem librarum sex paruorum pro singulo ducato, in his duobus terminis videlicet medietatem ipsorum ducatorum ... quando dictum opus perficere incepit, et aliam medietatem facto finito et perfecto toto ipso opere ..." (ISTO, fol. 494–496'; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 74, bilj. 442).

Dana 17. veljače 1456. Nikolu uzima za zastupnika njegov brat Frane,¹³⁵ a 12. listopada 1461. spominju se neki predmeti koji su položeni u zalag kao jamstvo za isplatu radova na crkvi sv. Marije u Bribiru.¹³⁶ Očito se taj rad razvukao dosta dugo jer još 4. lipnja 1462. primaju Nikola, Juraj i Frane četrdeset šest i pol dukata za neke radove na toj crkvi te tri milijarija kupa.¹³⁷

Izgleda da je Nikola dovršavao još jedan očev posao jer 20. travnja 1463. prima poveću sumu od 390 libara kao dio isplate za rad na pokrivanju zvonika i neke druge radove na kapeli sv. Šimuna.¹³⁸

¹³⁵ "... *Magister Franciscus filius quondam magistri Vidoli marangoni ... constituit et ordinavit magistrum Nicolaum eius fratrem ... suum verum et legitimum procuratorem ...*" (DAZd, ZB, Baptista Marci de Venetiis, B un, F I/2, fol. 37).

¹³⁶ "... *Cum hoc sit quod quondam ser Gregorius de Mergane civis Iadre ad publicam instantiam fratrum et procuratorem loci siue ecclesie Sancte Marie de Briberio se constituerit plegium et fideiussorem filii magistri Vidoli marangoni de Iadra de ducatis quinquaginta duobus auri uel circa pro resto et solutione certorum laborerorum quam fieri et compleri debebant predictos filios quondam magistri Vidoli circa ecclesiam predictam prout pleius constat publico instrumento scripto per me infrascriptum notarium in M^oCCCC^oL (prazno), indictione (prazno), die (prazno) et quam pro cautela et securitate sua dicte fideiussionis dictus ser Gregorius in deposito habuerat et receperat a guardiano et procuratoribus dicti loci Sancte Marie vnam crucem de argento inauratam, vnum calicem similiter de argento inauratam et vnum misale, que res erant et sunt predictae ecclesie, et cum sit quod ad presens venerabilis religiosus frater Iohannes Cerniza de Iadra ut aseruit tanquam custos custodie Iadrensis sic nuncupate et vti legitimis gubernator dicti loci de Briberio, omnio vellit et intendat dictum depositum accipere ex manibus commissariorum dicti quondam ser Gregorii et ipsum depositum siue res alio ponere, saluare et depositare vbi placuit et pro eorum cautella et securitate Idcirco magister Georgius vnus ex filiis dicti quondam magistri Vidoli ... suo proprio nomine ac nominibus omnium aliorum fratrum suorum ... ordinavit ser Gregorio quondam Alegreti Vuchoieulich mercatori Iadre vni ex commissariis dicti quondam ser Gregorii de Mergane ... dare et assignare debeat prefato fratri Iohanni Cerniza ... dictas res depositas Volens et ordinans dictis nominibus quod dicta fideiussio et obligatio in totum sit vana, irrita et cassa Et hoc fecit et promisit dictus magister Georgius videlicet quod dictum depositum remoueretur et acciperetur ex manibus dicatorum commissariorum ... et depositentur penes dominam abbatissam et moniales Sancti Nicolai de Iadra ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B V, F VIII/B4, fol. CLXXXIII–CLXXXV).

¹³⁷ "*Nicolaus, Georgius et Franciscus marangoni fratres et filii quondam magistri Vidoli propomagistri de Iadra ... confessi fuerunt quia visa, facta, calculata et consolidata ratione inter eos ex vna parte et venerabilis religiosum Michaellem de Briberio vti nuncium conuentu Sancte Marie de Briberio ordinis minorum et nobilem virum Stefanum Rutcich de Cerane vt asseruit tanquam legitimum procuratorem dicti loci Sancte Marie dictis nominibus ex altera parte. Clare repertus dictum Nicolaum Vidolich et fratres eius predictos habuisse et manualiter recepisse a fratribus et procuratoribus dicti loci Sancte Marie ducatos quadraginta sex auri cum dimidio in racione et pro parte solutionis et satisfactionis illorum ducatorum quinquaginta duorum auri quos ipsi Nicolaus et fratres restabant habere a dictis conuentu et procuratoribus pro certis laboreriis eorum tunc faciendis in dicta ecclesia et loco Item dictus Nicolaus et fratres dixit et confessi fuerunt a dictis conuentu et procuratoribus habuisse tria miliaria cuparum in Briberio secundum formam et conuentionem inter eos habitam in preallegato instrumento ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VI, F IX/1, fol. IIII; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 73).

¹³⁸ "*Magister Nicolaus Vidulich marangonus civis et habitator Iadre ... habuisse et recepisse ... ab ... ser Gregorio Tetrico ... tanquam procuratore ecclesie siue capelle Sancti Simeonis Iusti in Iadra ... libras*

Dana 23. ožujka 1470. braća Nikola, Juraj i Antun Vidulić biraju suce za razrješavanje međusobnih nesuglasica,¹³⁹ a 17. srpnja 1473. Nikola se spominje u već spomenutom dokumentu vezanom uz dotu svoje sestre Tomazine.

Navedeni dokumenti potvrđuju da je Nikola s uspjehom nastavio graditeljsku tradiciju, te bio zaposlen na značajnim gradnjama na području srednjovjekovne hrvatske države, ali i u samom gradu Zadru.

Juraj Vidulić se prvi put kao samostalan majstor spominje 1. ožujka 1444., i to kao svjedok.¹⁴⁰ Dana 29. prosinca 1450. spominje se zajedno s braćom Nikolom i Jakovom,¹⁴¹ a 31. svibnja 1451. spominje se da je zajedno s marangonom Vukom Slavogostovim procijenio vrijednost nekih kuća u Ljubi¹⁴² (srednjovjekovnom kastrumu u blizini današnjeg sela Ljupča). Ista se procjena spominje i 13. kolovoza 1451.¹⁴³ Dana 4. svibnja 1452. Juraj se spominje u već navedenom dokumentu vezanom uz dovršenje crkve sv. Marije u Bribiru.

Dana 16. travnja 1453. izabrali su Bartul Grisogono i Marko Franković majstore Šimuna Bilšića i Jurja Vidulića za procjenitelje vrijednosti kuće kod crkve sv. Mihovila.¹⁴⁴ Dana 22. kolovoza iste godine Juraj s braćom dijeli očevinu.¹⁴⁵

Dokument od 8. travnja 1459. potvrđuje da je i Juraj, poput Nikole, nastavljao očeve poslove. Tada su, naime, zastupnici gradnje kapele sv. Šimuna isplatili braći

trecentas et nonaginta paruorum ... pro parte sue mercedis coperte campanilis dicte ecclesie, quam copertam dictus magister Nicolaus facere tenetur iuxta certam conuentionem inter eos habitam et partim pro integra et completa solutione et sadisfatione nonullorum laboreriorum per ipsum Nicolaum iam factorum in dicta ecclesia et capella ad postulationem dicti ser Gregorii ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B V, F VI/1, fol. 76–76'; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 70, bilj. 420).

¹³⁹ *"Magister Nicolaus, Georgius et Antonius Vidolich fratres super omnibus diferentiis quas inter se habuerunt ... compromiserunt in ser Gregorium Tetrico et ser Petrum de Rubeis ... et si ipsi duo non forent concordet quod partes inter se mutuo eligant tertium ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VIII, F I/20, sub die).

¹⁴⁰ *"... presentibus ... et Georgio Vidulich marangono ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B I, F II/8, fol. CCCLXXXI).

¹⁴¹ Vidi bilj. 126.

¹⁴² *"... Item duas domos vocatas Polipe sitas in Liuba a parte boreali curie. Et hoc pro eo precio secundum quod extimatum fuit per magistrum Lupum marangonum ... et per magistrum Georgium Vidulich marangonum ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B III, F V/7, fol. CCCXLIII').

¹⁴³ *"... Magister Lupus et magister Georgius Vidulich marangoni ... tanquam extimatores ... ad extimandum et apreciandum vnam domum de muro tabulis coperta ... Item duas domos vocatas Polipe sitas in Liuba ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B IV, F VI/1, fol. IIII).

¹⁴⁴ *"... Ser Bartolomeus de Grisogonis ... et dominus presbiter Marcus Franchouich canonicus ... eligerunt in eorum extimatores magistrum Simonem Bilsich protomagistrum et magistrum Georgium Vidulich marangonus ... ad ... extimandum quoddam edificium domus dicti Franchi (!) ... positum Iadre in confinio Sancti Michaelis ..."* (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B IV, F VI/8, fol. CCCLXII').

¹⁴⁵ Vidi bilj. 120.

Jurju i Frani Viduliću 277 libara i 3 solda kao ukupnu sumu za radove obavljane na toj kapeli od 23. siječnja 1458. do 13. siječnja 1459.¹⁴⁶

Juraj je zajedno s bratom Franom koncem pedesetih godina radio i na izgradnji obrambenih zidina novoga grada Paga, i to, čini se, dosta opsežan posao. Naime, 1459. godine ugovorio je knez Gabrijel s braćom da će im za pedeset dukata povisiti plaću koju su ugovorili s njegovim prethodnikom Bellegnom ako prije roka dovrše kule na bedemima.¹⁴⁷ Oni su najvjerojatnije radili na jugozapadnom gradskom zidu, te sagradili okrugli bastion Sv. Ante na južnom kutu i oktogonalnu kulu zvanu Kamerlengo na zapadnom.¹⁴⁸ Bastion Sv. Ante tek je djelomično sačuvan, a kula Kamerlengo vidljiva je na starim fotografijama grada Paga.¹⁴⁹

21. ožujka 1461. Juraj se spominje kao svjedok, zajedno s marangonom Šimunom Bilšićem,¹⁵⁰ a kao jedini od braće navodi se 12. listopada iste godine u već spomenutom dokumentu o jamstvu za rad na crkvi sv. Marije u Bribiru.¹⁵¹ Zajedno s Nikolom i Franom isplaćen je za te radove 4. lipnja 1462.,¹⁵² a 20. siječnja 1463. Juraj i Frane su izabrani za suce u sporu između svećenika Bartula Ugrinića i protomajstora Šimuna Bilšića.¹⁵³

Juraj je tijekom 1467. g. nešto radio i na crkvi Sv. Ambroza u Ninu, no podatak o tom poslu sasvim je oskudan, pa je teško sa sigurnošću utvrditi o kakvom je poslu

¹⁴⁶ "*Magister Georgius et magister Franciscus Vidulich marangoni fratres ... fuerunt confessi et contenti ... se habuisse et recepisse ab ... ser Gregorio Tetrico ... procuratore ecclesie siue capelle Sancti Simeonis Iusti ... libras ducentas et septuaginta septem soldos tres paruorum in summa pro integra et completa solutione ... complemento plurium et diuersorum laboreriorum et operum per ipsos fratres factorum ... in dictis ecclesia et capella incipiendo ab anno Domini 1457 die 23 mensis iuanuarii usque ad die 13 mensis ianuarii 1458 inclusiue ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B IV, F V/7, fol. 324). S obzirom na datiranje po stilu inkarnacije, u pitanju je razdoblje od 23. siječnja 1458. do 13. siječnja 1459.

¹⁴⁷ "... *Bensi sollicitandosi di ridur al termine le mura e torri della città, il conte Gabriel conviene con Francesco e Zorzi quondam Vidolo da Zara murari di accrescer loro ducati cinquanta di più dell'accordo che fecero col precessore Bellegno quando siano per terminare quanto prima le tori del circuito ...*" (M. L. RUIĆ, *Delle Riflessioni Storiche sopra l'antico stato civile et ecclesiastico della città et isola di Pago o sia dell'antica Gissa fatte da diversi autori, diplomi, privilegi, et altre carte pubbliche e private raccolte da Marco Lauro Ruich*, tomo I-II, 1779., rukopis (prijepis I. Gurata) u Znanstvenoj knjižnici u Zadru, T. II, str. 177). Usp. E. HILJE, *Spomenici srednjovjekovnoga graditeljstva na Pagu, Zadar*, 1999., str. 124.

¹⁴⁸ ISTO, str. 124.

¹⁴⁹ ISTO, str. 125.

¹⁵⁰ "... *presentibus magistro Simone Bilsich et magistro Georgio Vidulich marangonis ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B IV, F V/11, fol. 181').

¹⁵¹ Vidi bilj. 136.

¹⁵² Vidi bilj. 137.

¹⁵³ "... *Magister Georgius Vidulich marangonus ciuis Iadre ex una parte et magister Franciscus Vidulich etiam marangonus eius frater parte ex altera ... super omnibus et singulis litibus, questionibus et differentiis ... inter eos ... compromiserunt in venerabilem virum presbiterum Bartolum Vgrinich et magistrum Simonem Bilsich protomagistrum marangonorum ... tamquam in eorum arbitros et arbitratores ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B IV, F V/15, fol. 45).

riječ.¹⁵⁴ Juraj je nastavio raditi zajedno s Franom pa su se 24. srpnja 1473. braća obvezala raditi na dormitoriju samostana sv. Frane,¹⁵⁵ nastavljajući tako na određeni način djelatnost svoga oca.

Dana 13. studenog 1475. Juraj svjedoči, zajedno s klesarom Petrom Perfčićem,¹⁵⁶ a 13. listopada 1476. pojavljuje se zajedno s marangonom Ivanom Susa kao sudac u sporu između marangona Alegreta Velikog (Grando) i bivšeg mu učenika Tome Markovića.¹⁵⁷

Juraj se živ posljednji put spominje 5. svibnja 1486. kada u svojstvu stručne osobe, zajedno s protomajstorom Alegretom Velikom, za nasljednike pokojnog plemića Lombardina de Soppe dijeli jednu veliku kuću.¹⁵⁸ Dana 19. travnja 1488. godine spominje se i njegova pokojna žena Stana.¹⁵⁹ Dana 10. ožujka 1489. godine spominje se marangon Jakov pokojnog marangona Jurja Vidulića,¹⁶⁰ što posvjedočuje da je obiteljska tradicija nastavljena i u sljedećoj generaciji. Sinovi pokojnog marangona Jurja Vidulića Jerolim¹⁶¹ i Jakov spominju se i 13. studenog 1489. godine.¹⁶²

¹⁵⁴ Usp. I. PETRICIOLI, Osvrt na ninske građevine i umjetničke spomenike srednjega i novoga vijeka, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, 16–17, Zadar, 1969., str. 330. Pretpostavka I. Petriciolija da je Juraj Vidulić pregradio svetište crkve u gotičkim oblicima ne izgleda mi uvjerljiva zbog karaktera same pregradnje, koja se uklapa u shemu sličnih pregradnji izvršenih stotinjak godina ranije (usp. E. HILJE, 1994., str. 103).

¹⁵⁵ Vidi dok. br. 12.

¹⁵⁶ "... presentibus magistro Georgio Vidulich marangono et magistro Petro perfcich lapicida ..." (DAZd, ZB, Iohannes Franciscus Grisinus, B I, FI/6, fol. 28').

¹⁵⁷ "... Magister Alegretus el Grando marangonus de Iadra ex vna parte et Tomasius Marchouich marangonus olim eius discipulus et famulus ex altera parte habentes dicte partes inter se differentias et lites temporis quo dictus Tomasius stetit cum dicto suo magistro ... compromiserunt in magistrum Georgium Vidulich ... et in Iohannem Susa marangonos ... iudices arbitros arbitratores ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VI, F X/6, fol. CXLVII).

¹⁵⁸ "... Magister Georgius Vidulich marangonus ciuis Iadre ... electus partitor et diuisor domus magne heredum quondam ser Lombardini de Sope insimul cum Alegreto Grando marangono protomagistro ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VII, F XII/4, fol. LXXXV').

¹⁵⁹ "... Marco Batcouich de Dragoue, qui Marcus habet duas partes dicti pasculi et cum filiis quondam Stane eius sororis olim vxoris Georgii Vidolich marangoni de Iadra ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VII, F XIII/1, fol. XXV'). To je očito ona ista Stanica koja je 4. kolovoza 1444. uzela majstora Vidula Ivanova za svog zastupnika (vidi bilj. 100).

¹⁶⁰ "... Magister Iacobus filius et heres quondam Georgii Vidolich marangonus ciuis Iadre ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VII, XIII/2, fol. LX).

¹⁶¹ To je zadarski bilježnik svećenik Jerolim Vidulić, poznat po pjesmi na hrvatskom jeziku pronađenoj u njegovim bilježničkim spisima (usp. T. RAUKAR – I. PETRICIOLI – F. ŠVELEC – Š. PERIČIĆ, 1987., str. 306). Inače, Jerolim je bez ikakve konkurencije najneuredniji zadarski bilježnik, i po papirima kojima se služi i po načinu kako piše. Međutim, brojni crteži arhitektonske i skulptorske dekoracije razbacani po marginama njegovih bilježničkih spisa otkrivaju obiteljsku umjetničku crtu (usp. I. PETRICIOLI, *Umjetnička obrada drveta u Zadru u doba gotike*, Zagreb, 1972., str. 90–91). Ta je njegova sposobnost zacijelo bila šire poznata, o čemu svjedoči podatak da je 1486. godine drvorezbar Ivan Petrov iz Korčule po njegovu nacrtu izrađivao ukrase u kući Saladina Soppe (usp. T. RAUKAR – I. PETRICIOLI – F. ŠVELEC – Š. PERIČIĆ, 1987., str. 160).

¹⁶² "... Cum hoc sit quod quondam magister Georgius Vidolich marangonus ... sed post eius obitum eius filii habuerunt certam litem et differentiam tam Iadre quam Veneciis cum Luca et Matole fratribus

Jakov Vidulić se prvi put spominje zajedno s braćom Nikolom i Jurjem 29. prosinca 1450.,¹⁶³ zatim u dokumentu vezanom uz dovršenje crkve sv. Marije u Bribiru 4. svibnja 1452.¹⁶⁴ te prigodom isplate dote svoje sestre Tomazine 17. kolovoza 1473.¹⁶⁵ Izgleda da je posljednji spomen o njemu zabilježen 8. svibnja 1475., kada se javlja kao svjedok,¹⁶⁶ a dokumenti nakon 1480. u kojima se javlja Jakov Vidulić odnose se, po svemu sudeći, na njegova sinovca. Očito je da je Jakov bio najmanje aktivan, te se spominje samo u jednom dokumentu vezanom uz gradnju, i to onom gdje su prisutna sva braća. No dokumenti ga dosljedno nazivaju marangonom, pa treba pretpostaviti da se ipak bavio nekim manje zahtjevnim gradnjama, koje međutim nisu ostavile znatnijeg traga u bilježničkim spisima.

Frane Vidulić prvi se put spominje u dokumentu o dovršenju crkve sv. Marije u Bribiru 4. svibnja 1452.¹⁶⁷ Premda se kasnije u bilježničkim spisima dosta spominje,¹⁶⁸ nema niti jednog dokumenta koji bi potvrđivao neki njegov samostalni rad. Dana 17. veljače 1456. izabire za svog zastupnika brata Nikolu.¹⁶⁹ Međutim, kako je već navedeno, radio je zajedno s bratom Jurjem na zidinama Paga, na kapeli sv. Šimuna i na dormitoriju samostana sv. Frane, što potvrđuje da je bio kvalitetan majstor, koji je poput ostale braće, nastavio graditeljsku djelatnost svog oca. Posljednji se put javlja kao svjedok 8. svibnja 1487.,¹⁷⁰ a 24. ožujka 1495. sastavila je oporuku Petronila pok. marangona Frane Vidulića, udana za Pažanina Ivana Tomasovića.¹⁷¹

Busnosich de burgo ladre ... occasione vnius pecie terre posite ad Bocagnaç post obitum dicti magistri Georgii dominus presbiter Ieronimus et Iacobus eius filii eorum nominibus et nominibus aliorum eorum fratrorum ... ex vna et dicti Lucas et matolus Bosnosich fratres ex altera parte ... ad talia ... pacta ... peruenerunt prout aparebant hoc pacta descripta in vna carta /carta/ papiri ... (slijedi prijepis dokumenta na talijanskom od 1. listopada 1489.) ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VII, F XIII/3, fol. CVI).

¹⁶³ Vidi bilj. 126.

¹⁶⁴ Vidi dok. br. 11.

¹⁶⁵ Vidi bilj. 121.

¹⁶⁶ "... presentibus ... et Iacobo Vidulich marangono ..." (DAZd, ZB, Simon Damiani, B VI, F VII/8, fol. 24').

¹⁶⁷ Vidi dok. br. 11.

¹⁶⁸ Od 1455. do 1487. godine učestalo se javlja kao svjedok.

¹⁶⁹ Vidi bilj. 135.

¹⁷⁰ "... presentibus ... magistro Francisco Vidolich ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B VII, F XII/5, fol. CXXXIII).

¹⁷¹ "... Idcirco dona Petronilla filia quondam magistri Francisci (filia – prekriženo) Vidolich carpentarii ad presensque vxor legitima ser Iohannis Thomasouich de Pago ... vltimum testamentum in hunc modum facere et ordinare procurauit commissarios ... instituit ... donam Christinam matrem suam et magistrum Iohannem Vidulich carpentarium ac consobrinum suum carissimum corpus sui tumulari in ecclesia Sancti Francisci de ladra in sepulcro sui genitoris ..." (DAZd, ZB, Hyeronimus Vidolich, B un, F V, nr. 64).

Antun Vidulić prvi se put spominje 22. kolovoza 1453., kada braća dijele imovinu.¹⁷² Dana 22. ožujka 1457., kada za svog zastupnika uzima brata Franu, navodi se kao stanovnik Venecije.¹⁷³ O njegovoj eventualnoj djelatnosti u Zadru prije odlaska u Veneciju nema nikakvih podataka, a za sada nema niti ikakvih spoznaja o njegovu radu u samoj Veneciji. Izgleda da se iz Venecije vratio nakon dvadesetak godina, pa je 2. srpnja 1484. u Zadru sastavio oporuku, ostavivši sva dobra svojoj ženi Mariji, a u slučaju njene smrti samostanu sv. Margarite u Pagu.¹⁷⁴ No izgleda da je nakon sastavljanja oporuke još dosta poživio jer se 16. veljače 1495., zajedno s bilježnikom Jerolimom Vidulićem, javlja kao sudac u sporu između Ivana i Jakova Vidulića,¹⁷⁵ a 10. svibnja iste godine kao svjedok.¹⁷⁶ No možda je u ovim posljednjim dokumentima riječ o nekom do sada nepoznatom graditelju iz treće generacije porodice Vidulić, koji bi, poput Jakova Vidulića, mogao nositi ime svog strica.

Evandelist Vidulić nije nastavio očevo zanat, no svejedno se posvetio "umjetničkom" zanimanju, postavši zlatar. Poput Antuna, prvi se put spominje 22. kolovoza 1453., kada braća dijele imovinu.¹⁷⁷ Dana 3. travnja 1457., odlazeći u Veneciju, uzeo je za svog zastupnika brata Franu.¹⁷⁸ Očito se, slijedeći svog brata Antuna, tamo trajno nastanio, pa se u Zadru ponovo spominje, i to kao stanovnik Venecije, tek 7. siječnja 1471., kada Antun daje u zakup neku zemlju na Bilom brigu i Bokanjcu koju je od njega kupio.¹⁷⁹ Dana 27. veljače 1474. izjavio je Frane Vidulić da je dužan 90 dukata svom bratu

¹⁷² Vidi bilj. 120.

¹⁷³ "*Antonius Vidulich marangonus de Iadra habitator Venetiarum ... constituit Franciscum Vidulich fratrem suum ibidem presentem suum certum nuntium, missum et procuratorem ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B IV, F V/2, fol. 78'; C. FISKOVIĆ, 1959., str. 74).

¹⁷⁴ "... *Idcirco magister Antonius Vidulich marangonus de Hyadra sanus per Dei gratiam mente, sensu et intellectu ... suum ultimum testamentum in hunc modum facere procuravit ... comissarios ... instituit ser Simonis de Nassis ... et Mariam vxorem suam ... heredem vniuersalem instituit dictam Mariam vxorem suam ... Et si ... predicta hereditas deficeret uoluit quod omnia bona predicta sint et esse debeant monasterii Sancte Margarite monialium de Pago ...*" (DAZd, ZB, Franciscus Minutius, B II, F I, br. 55).

¹⁷⁵ "... *Magister Iohannes Vidulich marangonus ex vna parte et ser Iacobus marinarius ex alia ... de omnibus differentiis inter dictas partes existentibus ... compromissum fecerunt in dominum presbiterum Hieronimum Uidulich ellectum per dictum magistrum Iohannem et in magistrum Antonium Uidullich ellectum per dictum Iacobum ...*" (DAZd, ZB, Iohannes Franciscus Grisinus, B II, F II/10, fol. 91–91').

¹⁷⁶ "... *presentibus ... et magistro Antonio Vidulich marangono ...*" (DAZd, ZB, Iohannes Franciscus Grisinus, B II, F II/11, fol. 9).

¹⁷⁷ Vidi bilj. 120.

¹⁷⁸ "... *Ibique Euangelista filius olim magistri Vituli intendens ire versus partes Venetiarum ... constituit et ordinavit Franciscum fratrem suum ibi presentem ... suum uerum nuntium ... et legitimum procuratorem ...*" (DAZd, ZB, Iohannes de Parentio, B un, F I/3, fol. 20).

¹⁷⁹ "*Magister Antonius Vidulich marangonus ciuis Iadre habitator Venetiarum ... concessit ... suas possessiones ... tam in maceriis ante Iadram quam ad Sanctum Ciprianum ... a fratribus suis pro diuisiones inter eos factas ... quam iuxta assertionem emit ab Euangelista fratre suo habitatore Venetiarum ...*" (DAZd, ZB, Simon Damiani, B VI, F VII/1, fol. 36).

Evangelistu koji živi u Veneciji.¹⁸⁰ Iz toga zaključujemo da je Evangelist uspješno poslovaio, no za sada ne raspoložemo nikakvim podacima o njegovoj djelatnosti u Veneciji. Međutim, njegov potpis iz 1471. godine nalazi se na relikvijaru Krvi Isusove u bazilici Santa Maria Gloriosa dei Frari, "jednom od najljepših predmeta venecijanske renesanse,"¹⁸¹ što jasno posvjedočuje da je bio kvalitetan i uspješan zlatar. Posljednji dokument koji nam je o njemu poznat jest onaj od 15. listopada 1483., kada ga Mihovil Perlica bira svojim zastupnikom.¹⁸²

¹⁸⁰ "... inter ... dominum presbiterum Andream Briniranin canonucum Iadrensis tanquam procuratorem et procuratori nomine magistri Euangeliste Vidolich aurificis ciuius Iadrensis habitatoris Venetiarum ex vna et magistrum Franciscum Vidolich marangonum ciuem et habitatorem Iadre fratrem dicti magistri Euangeliste partibus ex altera predictus magister Franciscus restare dare eidem magistro Euangeliste eius fratri ducatos nonaginta auri ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Salodio, B I, F I/10, fol. 25).

¹⁸¹ P. PAZZI, *Itinerari attraverso l'oreficeria Veneta in Istria e Dalmazia*, Venezia, 1994., str. 12; usp. N. JAKŠIĆ – R. TOMIĆ, *Umjetnička baština Zadarske nadbiskupije – Zlatarstvo*, Zadar, 2004., str. 38.

¹⁸² "... Ser Michael Perliza ciuis, mercator et habitator Iadre ... instituit ... procuratores ... ser Andream de Gisolfis Mediolanensis mercatore habitatore Venetiarum iuxta Sanctum Saluatorem et expertum virum magistrum Euangelistam Vidolicum Iadrensis aurificem in dicta ciuitatis Venetiarum ..." (DAZd, ZB, Iohannes de Salodio, B II, F II/10, fol. 15').

DOKUMENTI

1.

1423., 28. III. – U Zadru. Marangon Vidul pok. Ivana obvezuje se sagraditi zvonik crkve sv. Marije Svećeničke. Marangon Nikola Arbušanić svjedoči.

M^oCCCCXXIII^o, indictione prima, die XXVIII° mensis marcii, presentibus ser Simon de Begna nobili ciue Iadre et magistro Nicolao Arbussanich ciue Iadre testibus.

Magister Vidollus quondam Iohannis marangonus de Iadra per se suosque heredes et successores solemniter obligando promisit et conuenit domino Simoni de Detricho nobili ciue Iadre tanquam sindaco et procuratori fabrice ecclesie Sancte Marie Presbiterorum de Iadra seu capelle Sancti Simeonis Iusti ibi presenti, stipulanti et recipienti nomine et vice dicte fabrice facere et fabricare vnum campanilem prope dictam ecclesiam Sancte Marie in loco ubi erat domum sacristiani, modis et conditionibus ac pactis infrascriptis. Primo quidem debet facere fundamenta cauata subius terram ad minus septem pedibus et larga per quadram viginti pedibus masiça de bonis lapidibus et quadronis. Et si esset necesse facere dicta fundamenta magis profunda vltra dictos septem pedes quod teneatur facere et dictus dominus Simon teneatur sibi reficere ad sensum et laudem cuiuslibet boni magistri. Item debet facere et leuare in altum dictum campanile a fundamento supra pedibus quinquaginta sex, et murus debet esse grossus a fundamento supra usque ad primum pauimentum pedibus quatuor videlicet usque ad medietatem dicti campanilis que intus erat usque ad pedes XXVIII a dicto fundamento supra. Et a primo pauimento usque ad secundum pauimentum murus debet esse grossus tribus pedibus cum dimidio et usque ad tercium pauimentum etiam. Et a tercio pauimento usque ad cimam debet esse grossus tribus pedibus. Item debet facere in dicto campanile in qualibet quadra tres balconos siue fenestras videlicet vna supra alteram, que erunt in totum fenestre XII, que debent esse large pedibus duobus cum dimidio cum vna coloneta in medio et alte pedibus quinque cum dimidio aut secundum quo videbitur esse melius. Et sub qualibet fenestra debet facere podia prout sunt in domo quondam domini Cresii de Zadulinis et eius nepotis videlicet debent esse tria podia in dicto campanile circum circa. Item debet facere dictum campanile de lapidibus albis laboratis prout est in fronte domus dicti quondam domini Cresii de Zadulinis pollitis et laboratis ad scopellum et altis ad minus vno palmo. Item debet facere tria paramenta (de – prekriženo) bona et de bono lignamine et facere copertam de bonis planchetis nec non teneatur et debet facere dictum campanilem bonum et sufficientem ad laudem et sensum cuiuslibet boni magistri et ipsum complere de omnibus bonis neccessariis cum porta expedita et fulcita. Et hoc pro eo quia versa vice dictus dominus Simon nomine et vice dicte fabrice promisit et conuenit eidem Vidollo dare, soluere et numerare libras duo mille et quingentas paruorum in hiis terminis videlicet: immo libras quingentas paruorum quas idem magister Vidollus fuit contentus et confessus habuisse et receopisse a dicto domino Simone per manus domini presbiteri Iohannis Zocollich, et die primo mensis nouembris proxime futurum libras CCL^{ta} paruorum, et hinc usque ad vnum annum proxime futurum libras quingentas paruorum, et die primo mensis nouembris deinde proxime secuturum libras CCL^{ta} paruorum in 1424, et deinde usque ad diem primam mensis aprilis libras quingentas paruorum. Residuum uero cum compleuerit dictum campanile in totum et per totum. Quod debet compleuisse usque ad tres annos proxime futuros totaliter. Item debet destruere dictus magister Vidol(us) vetus campanile omnibus suis expensis et extrahere de ipso omnes campanas (se – prekriženo) et ipsas ponere ad (jedna riječ prekrižena)

cauriagas quousque compleuerit nouum campanile omnibus suis risego, periculis et expensis et super dicto nouo campanile ipsas ponere et aptare. Et dictus dominus Simon teneatur sibi dare lignamina pro dictas cauriagis fiendis. Et dictus magister Vidolus debet habere omnes lapides et lignamina qua sunt in dicto veteri campanile. Que omnia et singula suprascripta promiserunt nominibus quibus supra sibi ad inuicem firma, rata et grata habere, tenere, attendere et obseruare et non contrafacere uel venire per se uel per alios aliqua ratione uel causa de iure uel (de facto), sub pena quarti de quo fuerit contrafactum, et obligacione sui et omnium suorum bonorum presentium et futurorum et cetera. Qua pena soluta et – prekriženo voluta (?), de predictis omnibus fieri duo publica et cetera.

Actum Iadre in cancellaria ciuiliū.

(autograf:) Ego Zaninus de Carbono examinador subscripsit.

(in margine:) Ser Zaninus de Carbono examinador.

(DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B II, F III/9, fol. 388–389)
(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 169)

2.

1425., 11. VI. – U Zadru. Marangoni Nikola Mihovilov Arbusjanić i Vidul Ivanov obvezuju se raditi na zvoniku crkve sv. Marije Svećeničke.

M^oCCCCXXV^o, indictione III^a, die XI° mensis iunii, presentibus ser Lombardino de Soppe et ser Iohanne de Fanfogna nobilibus ciuibus Iadre testibus.

Magister Nicola Arbussanich et magister Vidollus quondam Iohannis marangoni de Iadra et quilibet pro sua parte promiserunt per se suosque heredes et successores solemniter obligando ser Petro de Detricho nobili ciui Iadre ibi presenti, stipulanti et recipienti nomine et vice egregii militis domini Simonis de Detricho procuratoris fabrice capelle Sancti Simeonis Iusti et ecclesie Sancte Marie Presbiterorum de Iadra vltra illa pacta habita et facta inter predictum dominum Simonem dicto nomine et dictum magistrum Vidollum causa et occasione campanili dicte ecclesie Sancte Marie suprascripta per me notarium infrascriptum in M^oCCCCXXIII, indiction prima, die XXVIII° marcii, que in suo remaneant robore et firmitate cauare fundamentum dicti campanili ultra septem pedes pro quibus dictus Vidollus erat obligatus prumtus. Ita et taliter et tantum et quantum ipsis magistro Nicolao et Vidollo videbitur sufficienter et conuenienter et in nomine Dei et Beatissime Virginis Marie ponere et facere et fabricare dictum fundamentum bene et sufficientissime cum bonis quadronis et aliis (bo – prekriženo) lapidibus ac calcina et rebus oportunis et necessariis et dictum fundamentum sursum leuare usque ad dictos septem pedes a quibus dictus Vidollus est obligatus (lega – prekriženo) leuare dictum campanile. Et si in futuro aliquo tempore quod Deus aduertat causa et occasione ac defectu dicti fundamenti dictum campanile corrueret aut defectum aliquod pateretur uel damnum, promisserunt predicti magistri Nicola et Vidollus et vterque pro sua parte omnia damna, interesse et expensis que occurrerent occasione predicta soluere et reficere. Et hoc pro eo quia versa vice dictus ser Petrus dicto nomine promisit ipsis magistris dare, soluere et numerare ducatos quinquaginta auri ad omnem ipsorum voluntatem et requisicionem nec non omnes et singulos quadronos et calcinam qui et qua ponentur in dicto fundamento usque ad dictos septem pedes. Que omnia et singula promiserunt sibi ad inuicem semper firma, rata et grata habere, tenere, attendere et obseruare et non contrafacere uel venire per se uel

alios aliqua ratione uel causa de iure uel de facto, sub pena quarti eius de quo fuerit contrafactum et obligacione sui et omnium bonorum dicte fabrice et dictorum magistri Nicole et Vidolli presentibus et futurorum, cum refectione damnorum omnium et cetera. Qua pena soluta uel non presens instrumentum in suo robore et firmitate perduret et maneat. Actum Iadre in canzellaria ciuiliu.

(autograf:) Ego Iohannes de Cresaua iudex examinador Iadre me subscripsi.

(in margine:) Ser Iohannes de Cressaua examinador.

(DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B III, F IV/4, fol. 137–137')

(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 151)

(E. HILJE, 1993., str. 252–253)

3.

1432., 19. VI. – U Zadru. Marangon Vidul pok. Ivana prima 2931 libru i 5 solada za rad na zvoniku kapele sv. Šimuna.

M^oCCCCXXXII^o, indictione decima, die XVIII° mensis iunii, presentibus ser Iohanne quondam ser Doymi de Grisogonis et ser Doymo quondam ser Maphei de Zadulinis nobilibus Iadre testibus.

Magister Vidollus quondam Iohannis prothomagister marangonum de Iadra sponte et ex certa sciencia fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recipise ab egregio millite domino Simone de Detricho procuratore fabrice capelle Sancti Simeonis Iusti et ecclesie Sancte Marie Presbiterorum de Iadra primo libras duomille quingentas denariorum paruorum quas habere debebat pro fabrica campanilis dicte ecclesie secundum instrumentum pactorum scriptum per me notarium in 1433 (!), die 28 marcii. Item libras CXXX pro securando fundamentum dicti campanilis Item libras CCCI soldorum V paruorum pro catis expensis per ipsum magistrum Vidollum factis in fundamento dicti campanili vltra id quod facere debebat. Que sunt in summa libras duomille nonigente triginta vna soldorum V paruorum. Renuncians exceptioni et cetera. De quibus libris duobus mille nonigentas triginta vna soldorum quinque dictus magister Vidollus fecit dicto domino Simoni stipulante ut supra, finem quietacionem, liberacionem, absolucionem, securitatem generalem (et) pactum de vltorius non petendo, sub pena quarti (et sub ob)ligacione sui et omnium suorum bonorum presentium et futurorum et cetera.

(Actum) Iadre in canzellaria ciuiliu.

(autograf:) Ego Nicholaus de Begna examinador me subscripsit.

(DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A5, fol. 162)

4.

1432., 19. VI. – U Zadru. Marangon Vidul pok. Ivana obvezuje se presvoditi kapelu sv. Šimuna i njen zvonik.

M^oCCCCXXXI^o, indictione decima, die XVIII° mensis iunii, presentibus ser Iohanne quondam ser Doymi de Grisogonis et ser Doymo de Zadulinis nobilibus ciuibus ciuitatis Iadre testibus.

Magister Vidollus quondam Iohannis prothomagister de Iadra sponte et ex certa sciencia promisit et se obligavit egregio militi domino Simoni de Detricho procuratori fabrice capelle Sancti Simeonis Iusti et ecclesie Sancte Marie Presbiterorum de Iadra facere et fabricare et coperire capellam Sancti Simeonis Iusti in voltam in sex cruseriis de lapide albo bene et sufficienter et de intus ipsam totam sufranare omnibus suis magistris et expensis per totum mensem septembris proxime futurum. Et si vllonque tempore dicta volta defficeret suo deffectu et non deffectu dicte capelle promisit ipsam refficere omnibus suis expensis. Et hoc pro ducatis nonaginta auri. Item promisit et se obligavit coperire campanile per ipsum constructum de lapide albo in volta laborato intus et extra prout est campanil cum scopello cum octo angulis. Et dicta coperta debet esse alta quindecim pedibus vsque ad vnum annum proxime futurum omnibus suis magistris et expensis et manualibus. Et hoc pro precio ducatorum quinquaginta auri qui sunt in totum ducatos CXL^{ta} auri, de quibus dictus magister Vidolus fuit contentus et confessus se habuisse et manualiter recepisse (a) dicto domino Simone ducatos centum auri, renunciatis et cetera. Que omnia et singula suprascripta dictus magister Vidolus promisit attendere et obseruare et non contrafacere uel venire, sub pena quarti dicatorum ducatorum CXL^{ta} auri et obligacione sui et omnium suorum bonorum presentium et futurorum et cetera.

Actum Iadre in cancellaria ciuiliu.

(autograf:) Ego Nicolaus Begna examinador me s(ubscripsit).

(in margine:) Ser Nicolaus de Begna examinador.

Examinatum impubicum per me Baptistam quondam Marci de Venetiis cancellarii comunitatis Iadre.

(DAZd, ZB, Theodorus de Prandino, B IV, F V/A5, fol. 162')
(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 170)

5.

1439., 25. XI. – U Zadru, Marangon Vidul Ivanov prima od zastupnika kapele sv. Šimuna 245 libara za radove na crkvi sv. Marije Svećeničke, zvoniku, sakristiji i kapeli sv. Šimuna (pojedinačni radovi specificirani s cijenama).

M^oIIII^oXXXVIII^o, indictione III°, die XXI° mensis nouembris, presentibus ser Nicolao filio quondam ser Doymi de Nassis et ser Cressolo de Zadulinis nobilibus Iadre testibus, uocatis, rogatis et aliis.

Magister Vidolus marangonus filius Iohannis de Iadra contentus et confessus fuit habuisse et manualiter recepisse ab egregio milite domino Simeone de Detricho nobile ciue Iadre tamquam procuratore et nomine procuratorio capelle Sancti Simeonis Iusti in ciuitate Iadre librarum ducentas quadraginta quinque soldos tres paruorum. Quas quidem libras ducentas quadraginta quinque soldos tres paruorum dictus magister Vidolus distribuit, dispensauit et expendidit in infrascriptis laboreriis et postis pro ecclesia Sancte Marie Presbiterorum, campanile et sacristia, et capella Sancti Simeonis de Iadra videlicet: Primo pro pullitura sex ymaginum excisarum in petra et sex bassarum positarum super campanile pro magisteriis trahendis et mittendis in opere dictas ymagines librarum sexaginta vnam soldorum sexdecem paruorum. Item sexaginta librarum ferri et pro duabus libris plumbi posite in opere dictarum ymaginum et duodecim arpignum et pro magisterio earum libras vndecim soldos duos. Item pro duobus zocchis duarum campanarum pro feramento, magisterio et pro clauis dicti

laborerii libras quinque soldos decem paruorum. Item pro duobus oculis lapideis, calcina et magisterio ponende dictos oculos in opere librarum triginta nouem soldos octo paruorum. Item pro ferro et plumbo pro fiendis duabus crucibus mittendis in dictis oculis libras duas soldos decem paruorum. Item pro fenestris vitreis positis in dictis oculis capelle libras quatuor soldos decem paruorum. Item pro triginta pedibus lapidum pro scalis fiendis dicte capelle pro sallizatura, calcina et magisterio libras quadraginta quatuor paruorum. Item pro vno archu lapideo, calcina, magisterio et pro portatura cupparum de domo ser Simonis de Begna pro dicta capella, pro (?) cistellis ligneo qui conuicinis est supra et cistellum ferreum et pro lignamine, clauis, magisterio et pro assidibus ianue dicte capelle Sancti Simeonis et pro clauis pro aptando quatuor catenatios, pro bracedellis quadrittis, magisterio et vna rascello positis in opere dicte capelle sunt libras septem soldorum III paruorum. Item pro remittendis crucibus, taliarum et ragnalorum (?), pro magisterio et aliis expensis factis circa predicta sunt libris octo paruorum. Item pro reparatione altari Sancte Anne quod in dicta ecclesia Sancte Marie et pro cautura muri et calcina dicti magistri Vidoli libras sex paruorum. Item pro III^{or} passibus cum dimidio muri, magistrio, manualibus exceptis lapidibus emptis ad rationem librarum sex paruorum quolibet passu, pro clausura vnus porte et pro laborerio duarum ianuarum (?) et pro calce, magisterio et pro quindecim pedibus lapidum pro fenestris ad soldos VI pro quolibet pede et pro plumbo et ferro positis in fenestris sacristie dicte ecclesie Sancte Marie Presbiterorum de Iadra que sunt in summa libras ducentas quadraginta quinque soldos tres paruorum. Renuntians exceptioni et cetera, de quibus quadam libris ducentis quadraginta quinque soldos tribus paruorum dictus magister Vidolus marangonus fecit ser Ludouici filio dicti domini Simeonis de Detricho (jedna riječ nečitka) procuratore et procuratorio nomine prout idem ser Ludouicus asseruit dicti domini Simeonis patris sui ibi presenti, stipulanti et recipienti per se suisque heredibus et successoribus finem, quietationem et cetera, sub pena quarti et cetera, et obligationi sui et cetera, cum refectione et cetera, et pena soluta uel non et cetera. Actum Iadre super platea magna, presentibus ut scripta.

(autograf:) Ego Doymus de Zadulinis iudex examinador Iadre me subscripsit.

(in margine:) Ser Doymus de Zadulinis examinador.

(DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B un, F I/6, fol. 17')

(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 170)

6.

1439., 2. XII. – U Zadru. Marangon Vidul Ivanov obvezuje se predstavnicima samostana sv. Frane u roku od šest mjeseci promijeniti krov crkve, te ujedno daje garanciju na šest godina. Utanačena je cijena od 300 libara, od kojih će pola biti isplaćeno do konca mjeseca, a ostatak kad posao bude dovršen.

MoIIIcXXXVIIIo, die secundo mensis decembris, presentibus ser Ieronimo de Nassis et ser Cresollo de Galellis nobilibus ciuibus Iadre testibus, uocatis, rogatis et aliis.

Magister Vidolus marangonus filius Iohannis de Iadra se sollempniter obligando promisit et conuenit venerabili et religioso viro fratri (jedna riječ nečitka) guardiano monasterii et conuentus Sancti Francisci de Iadra, ser Simoni de Begna et ser Paulo de Georgiis nobilibus ciuibus Iadre procuratores et sindicis dicti monasterii ibi presentibus stipulanti et recipienti nomine et vice fabrice dicte ecclesie Sancti Francisci de Iadra aptare, reparare et in concio ponere ac singnare (?)

coperturam dicte ecclesie hinc vsque ad sex menses proxime futuris. Ita et taliter quod pluuiia siue nix (?) cadens super dictam coperturam nullo modo possit penetrare et cadere in dicta ecclesia hinc vsque ad sex annos proxime futuris. Et si infra dictum tempus sex annorum dicta copertura (jedna riječ nečitka) aliquo loco siue parte non esset bene aptata et strignata, ita et taliter quod pluuiia siue nix cadens super dictam coperturam penetraret in dicta ecclesia, idem magister Vidolus teneatur et debeat ac promisit reaptare et reparare totiens quotiens fuerit neccessarium et hoc omnibus magistris, manualibus, pontibus, plumbo et omnibus aliis expensis neccessariis et opportunis ipsius magistri Vidoli. Et hoc pro pretio et nomine pretii librarum trecentarum paruorum, quarum librarum trecentarum paruorum dicti guardianus et procuratori promiserunt dare eidem magistro Vidolo medietatem per totum mensem presentem et aliam medietatem completo opere. Que quidem omnia et singula in presenti instrumento contenta predicte partes promiserunt sibi ad inuicem firma, rata et grata tenere, attendere, obseruare et non contrafacere uel venire per se uel per alios aliqua ratione uel causa de iure uel de facto, sub pena quarti stipulatione premissa, et obligatione sui et omnium suorum bonorum (presentium et futurorum – prekriženo) ipsius magistri Vidoli et dicti monasterii Sancti Francisci presentium et futurorum, cum refectione et cetera, et pena soluta uel non et cetera. Actum Iadre in platea magna, presentibus ut scripta.

(in margine:) *Ser Magiolus de Ciualellis examinador.*

(DAZd, ZB, Iacobus q. Ostoye, B un, F I/6, fol. 18)
(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 71)

7.

1447., 6. IV. – U Zadru. O radu protomajstora Vidula na samostanu sv. Marije u Bribiru.
Spominje se cedulja pisana rukom majstorova sina Nikole.

Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo, indictione decima, die sexto mensis aprilis, presentibus ser Marco de Nosdrogna et ser Iohanne quondam Doimi de Grisogonis nobilis Iadrensis testibus et cetera.

Cum hoc sit ut (jedna riječ nejasna) asercionem publicum instrumentum quod magister Vidolus marangonus protomagister marangonorum Iadre ciuis et habitator Iadre conuenerit cum sapienti viro domino comite Iacobo de genere Subich de Briberio alias vicebano Croacie tanque procuratore loci seu monasterii Sancte Marie de Briberio ordinis fratrum minorum nec non et cum aliis procuratoribus dicti monasterii circa ecclesiam et sacristiam dicti loci facere et complere infrascriptum opus prout de huius modi conuencione aperet quodam cirographo ut asseruerunt scripto manu Nicolai filii dicti magistri Vidoli cuius quadem cirographi tenor talis est videlicet: Alnome di Dio amen. In MCCCC^oXLVI^o adi XXIII febrer. Sia noto e manifesto a chadauna persona che lezi questo scritto over vidira come io magistro Vidole di Zara marangon me obligo e promito a nobil homo misser Iacomo Banovaç di Briber de la generacion ouer chasada di Subici e cusi per lu simile ali sui fradeli procuradori tuti quanti del monister e dila giesia di madona Santa Maria di Briber del ordene deli fra minori de la qual giesia cum zachristia ze bon tempo pasado e me achordo cum prediti procuradori e frari de dar ouer compidamente edificar zoe di nouo mittir in uolto la dita iesia cum archi, barbachani e finestre inferade e anche zmalzada la dita iesia zoe di dentro chuuerta cum laure tuta quanta de soura e cum vno campanel cum du fenestre per du campane lauoradu lo dito campanel a scripelu pulidamente tutu quantu ancora debio far in dita iesia 3 porte de liname cum seradure e feramenti boni e suficientes. Anche difichar altar grande

dagando i frari ouer procuradori la piancha per lu dito altar eciam dio debio far vn armar belo e forte apresso el dito altar per tenir ouer conseruar el corpo del nostro signor misser Ihesu Christo serando eciam Dio le du fenestre cum muru le qual sono dre (?) altar grande predito in lor capela grande drizando eciamdio archo de ppredita (?) lauurada a scripelo el qual sie de fora apreso el campanil. Oltra di questo la dita sacristia deuimo chuuir di nouo con laure sufficientemente che sie stana e dentro la dita sacristia deuimo zmaltar tuta quanta e far du fenestre in la dita sacristia ben forte e inferade. E per questo tuto quanto suprascripto laure qual deuimo far zoe io predito magistro Vidole cum li mei fioli debio riceuir per resto del dito lauorer in summa ducati nonanta doro, libri, soldi dagando lu dito lauorer ben sufficientemente compidu de chi a un anno prosimo che ven piazando a miser domine Dio e ala sua madre madona Santa Maria qual dinari a mi si inpromisi de dar e lunbrar compidamente per nome dila dita iesaia preditu miser Iacomo Banouaç a la fin del ditu lauorer compidu segundo come se contien di soura. Ancora ultra di questo io predito magistro Vidole e debio riceuir dal predito nobil homo miser Iacomo di Briber ducatos 24 d'oru libri 45 di pizoli e questo per compimento dela iesaia di San Zuane di Briber e per la soa capela la qual deuimo far tuta de nouo in la predita iesaia di Santa Maria per lu qual lauorer de tutu in tutu esum pagadu compidamente fora che me manca questi prediti dinari per compimento delo dito lauorer el qual lauorer a mi resta di far in la dita iesaia di San Zoane zoe di chuuir la tuta quanta con le laure ben sufficientemente e anche la sacristia dela dita iesaia e zmaltar per dintrouia la dita iesaia e zacristia zmaltar. Idcirci suprascriptus magister Vidolus sponte et ex certa sciencia per se suosque heredes et successores se obligando promisit nobili voro Paulo Stoisich de Briberio de genere Subich tanque procuratori ad plenum ad instantia suprascripti comitis Iacobi procuratoris dicti monasterii prout de huiusmodi procuracione et mandato idem Paulus ostendebat quaddam scriptura in modum procure facta scripta ut (ap – prekriženo) aparebat manu dicti comitis Iacobi in carta papiri in medietate vnus folii carte sigilata vno sigilo in cera viridi sub die vigesimo primo mensis marcii proxime preteriti, a me notario infrascripto per totum visa et lecta. Quia ipse magister Vidolus totum opus loci Sancte Marie suprascriptum contentum et anotatum in dicto cirographo et eo modo et forma ut in eodem cirographo aparet perficiet et complebit ac perfectum et completum dabit hinc usque ad vnum annum proxime futurum omni conditione et excusacione omnio et remotis, et ipse Paulus (Subich – prekriženo) Stoisich tanque procurator dicto procuratorio nomine suprascripti comitis (com – prekriženo) Iacobi solemniter promisit et se obligauit ipsi magistro Vidulo stipulanti pro se suisque heredibus et sucesoribus dare, soluere et numerare seu dari, solui et numerari facere ducatos nonaginta auri boni, iusti et legalis ponderis, statim postque dictum opus Sancte Marie complebit et perficiet eo modo et forma ut in ipso cirographo continetur et non alter nec prius quare (?) sic per pactum expressum inter ipsos conuenerunt quos ducatos nonaginta auri suprascriptus magister Vidolus restat habere pro dicto opere Sancte Marie ut in dicto cirographo aparet. Que quidem omnia suprascripta predictus magister Vidolus suo proprio nomine ex vna parte et dictus Paulus Stoisich procuratorio nomine quo supra ex altera vicissim promiserunt firma, rata et grata habere et cetera, sub pena quarti dicti residui, et obligacione omnium bonorum dicti magistri Vidoli et suprascripti comitis Iacobi constitutis dicti Pauli presentium et futurorum, cum refectione et cetera, qua et cetera, ad plenum. Actum Iadre sub logia magna.

*(autograf:) Ego Nicolao quondam Doimi de Nassiis iudex examinador me subscripsit.
(in margine:) Ser Nicolaus de Nasis examinador.*

(DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B II, F IV/2, fol. LXXXV–LXXXVI)
(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 171–172)

8.

1451., 14. I. – U Zadru. Marangon Nikola Vidulić obvezuje se raditi na kući Nikole Arimonda.

Millesimo quadringentesimo quinquagesimo, indictione quarta, die quartodecimo mensis ianuarii, presentibus egregio viro ser Iohanne Careto Coleterale et ser Simone quondam Damiani notario Iadre testibus et cetera.

Magister Nicolaus filius quondam magistri Viduli marangonus et ciuis Iadre sponte et ex certa sciencia promisit, conuenit, pactus est ac se obligauit spectabili et generoso viro domino Nicolao Arimondo quondam domini Laurencii nobili Veneto ibi presenti, stipulanti et recipienti pro se suisque heredibus et successoribus facere, laborare ac complere infrascripta laboreria in domo dicti domini Nicolai posita Iadre in confinio Sancti Michaelis, et hoc omnibus calce, sabiono, lapidibus, lignamine, feramentis, aqua et omnibus aliis oportunis pro dictis laboreriis expensis et sumptibus prefati domini Nicolai Arimondo solum modo, magistria et manualibus ipsius magistri Nicolai Vidulich. Que quidem laboreria dictus magister Nicolaus debet incipere, laborare et sine aliquo interualo siue dilacione continuare donec ipsa laboreria integraliter perficiete quando dictus dominus Nicolaus sibi dabit et consignabit (d – prekriženo) omnia neccessaria pro dictis laboreriis. Pro quibus quidem laboreriis idem magister Nicolaus debet habere ab ipso domino Nicolao Arimondo libras centum sexaginta paruorum, quas libras centum sexaginta paruorum dictus dominus Nicolaus promisit et se obligauit dicto magistro Nicolao dare, soluere et numerare hoc modo videlicet: terciam partem dicte tocius quantitatis in principio dicti operis, aliam terciam parte cum perficiet medietatem dicti tocius operis et reliquam terciam parte in fine tocius operis predicti. Que quidem laboreria uulgari sermone de voluntate percuni (?) anotaui et sunt ista videlicet: Primo che se deba remouer el soiaro vechio dela porta de sopra et possa meter el nouo e quello vechio meter da basso. Item che deba meter vna arma sopra el soier ouer altroue doue parera a miser Nicolo. Item tirar via emorar do fenestre da luxe le qual son sula via e meter vna fenestra zanchada in mezo. Item de inbuchar le schiopadure dela fazada dauanti in ogni logo doue fossi de bisogno. Item morar de piera viuua doi archivolti dentro dal cortaiio (?) contigui vn al altro i qual sono suto vna camara. Item al terzo archiuolto far vn paredo cum vna porta de tauole. Item de reconzar conuenientemente le schale de piera e farli vn pozal di ligname per modochel stia ben. Item far vn camaroto arenti la dita schala de lignamine per tignir le galine cum vna gabiola per quai epernizi (?). Item vna camera la qual he sula corte far vn camaroto arente el leto e reconzar el solaro de tauole, e de soto meter vn berdonal e getar zuzo la napa e meter vna noua e disfar la letera vechia e far da nouo vn altra inuestida atorno /atorno/ cum cantinele e de sopra quadrizado cum vna lista dauanti de chagnoli cum vno bancho dauanti el qual se possa auerzer e serar e tauelar la chamara de tauelle e far /far/ da chorenti tanti quanti sera de bizogno e chourir de copi dela dita camera dal buxino del chamin ver siroco. Item in la dita camera serar de muro de fenestre e far vna fenestra de nouo zanchada cum so fenestre de ligname e suto la dita fenestra far vn bancho cum tre tole a pozo a similitudine del bancho dela sala del archiuuischouado. Item disfar e far de nouo vna porta ala dita camara. Item vno albergo grande el qual he sopra el orto discourir tanto dela couerta la qual e couerta de laure e meter suli decorenti vechi tauole e de sopra courir de laure cum le so gurne e metargi de soto do berdonali cum zunte de tachi come sera de bisogno a redrizar el culmo de dito albergo. Item de mendar el culmo del arbergo per lo qual se va al orto. Item desfar del tuto la coperta dela parte scirocal del liago e farla de nouo cum cantinele e chagnoli dauanti suleuandola quanto a miser Nicolo parera e repezar el solaro

doue sera de bisogno dela dita parte scirocal. Item disfar e murar le porte dela dita camara per la qual se va al orto e quale meter arente el canton del doto liago. Que omnia suprascripta predictae partes vicissim promiserunt firma et rata habere et cetera, sub pena quarti dicte mercedis, et oblicacione vicissim omnium eorum et cetera, qua et cetera, de quibus vuluerit fieri duo publica et cetera, ad plenum. Actum Iadre in platea magna.

(autograf:.) Ego Philippus de Fera iudex examinador Iadre me subscripsit.

Ego Iohannes notarius ut supra.

(in margine:.) Filipus de Fera examinador.

(DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B III, F V/6, fol. CCLVIII'–CCLVX')
(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 73–74, bilj. 437)

9.

1451., 15. XI. – U Zadru. Marangon Nikola pok. Vitula obvezuje se pregraditi crkvu sv. Jakova u Papračanima.

Millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo, indictione quatuordecima, die quintadecima, die quintodecimo mensis nouembris, presentibus presbitero Iacobo de Nona et Petriza famulo prefati domini episcopi Nonensi testibus et cetera.

Magister Nicolaus filius quondam Vituli marangonus et ciuis Iadre sponte et ex certa sciencia promisit, conuenit et se obligauit reuerendissimo in Christo patri et domino domino Natali episcopo Nonensi dignissimo ac nobili viro ser Lodouico Tetrico et ser Petro Mainerio ciuibus Iadre tamquam ut aseruerunt procuratoribus ecclesie Sancti Iacobi de Papriachiane districtus Iadre qua est in diocessi prefati domini episcopi Nonensi ibi presentibus et stipulantibus vice et nomine dicte ecclesie facere infrascripta laboreria in et circa dictam ecclesiam Sancti Iacobi de Papriachiane videlicet: Primo facere in dicta ecclesia vnum arcum largum vno pede cum dimidio de petra alba laborata ad scharpellum. Item dictam totam ecclesiam facere et ponere in voltum quod voltum esse debet de tuffo. Item facere vnum campanile in dicta ecclesia pro vna campana laboratum de petra alba ad scharpellum. Item dictam ecclesiam super voltum coperire cum planchis. Item sufermare dictam totam ecclesiam et voltum de intus. Item de foris ipsam ecclesiam imbuchare. Item aptare murum dicte ecclesie circa per tres passus in ea parte vbi ruinauit. Que quidem laboreria dictus magister Nicolaus promisit et conuenit laborare incipere statim post festum dominice Natiuitatis proxime futurum et dicta omnia laboreria perficere et dare bene laborata et complere usque ad festum Sancti Luce de mense octobris proxime venturum. Et hec dicta laboreria facere omnibus magistris, manualibus, calce, sabionis, aqua, lapidibus, tuffo et omnibus aliis oportunis et necessariis sumptibus et expensis dicti magistri Nicolai soluis, pro quibus quidem omnibus laboreriis dicti dominus episcopus et procuratores promiserunt et se obligauerunt ac conueniunt dicto magistri Nicolao dare et soluere libras quadringentas viginti quinque paruorum et decem quartas frumenti et quinque modia vini (qu – prekrizeno) et hoc in his terminis videlicet: In festo Natiuitatis Domini proxime futurum libras ducentas paruorum. Item libras centum viginti quinque paruorum (pa – prekrizeno) quando perficiet et complebit voltum predictum, et residuum dicte tocus mercedis in fine dicti tocus operis. Que omnia suprascripta predictae partes dictis nominibus vicissim promiserunt firma et grata habere et cetera, sub pena quarti

dicte mercedis, et obligacione vicissim omnium bonorum dicte ecclesie et dicti magistri Nicolai et cetera, cum et cetera, qua et cetera. Ad plenum. Actum Iadre in monasterio Sancti Grisogoni.

(autograf:) Ego Cressolus de Sope exeminator Iadre me subscripsit.

Ego Iohannes notarius ut supra.

(in margine:) Pro ecclesia Sancti Iacobi de Paprachiane.

Cresius de Sope examinador.

(DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B IV, F VI/1, fol. XXX'–XXXI)

(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 173)

10.

1451., 9. XII. – U Zadru. Marangon Nikola pok. Vitula se otići u Karlobag i dovršiti presvodavanje crkve sv. Marije.

Millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo, indictione quinquadecima, die nono mensis decembris, presentibus ser Simone quondam Damiani notario et Petro Filipouich caligario Iadre testibus et cetera.

Magister Nicolaus quondam magistri Vituli marangonus et ciuis Iadre nullo errore ductus sed sponte et ex certa sciencia promisit et se obligauit ser Nicolao quondam Marci et Georgio quondam Simonis de Scrissio tamquam ut asseruerunt legitimis procuratoribus hominum et habitatorum Scrissio ibi presentibus et stipulantibus nominibus suorum constituentum quod ipse magister Nicolaus Vitulich hac ebdomada proxime futurum ibit Scrissium et ibi ilico incipiet claudere voltum ecclesie Sancte Marie de Scrissio, quod uoltum ipsemet laborauit et a Scrissio non recedet prius quod integraliter claudet dictum voltum, reseruatis et saluis tamen omnibus iuribus suis que dicit et intendit habere contra homines de Scrissio, et similiter saluis et reseruatis omnibus iuribus dictorum de Scrissio qui dicunt et intendunt habere contra dictum magistrum Nicolaum declarando quia presens contractus nulli precium nec iuribus ipsorum obsit nec preiudicium aliquod generare (?) valeat. Et ipsi procuratores suprascripti nominibus predictis promiserunt et se obligauerunt dictum magistrum Nicolaum non molestare nec inquietare (?) in Scrissio immo permittere ipsum de Scrissio recedere ad sui libitum. Que omnia suprascripta predictae partes vicissim dictis nominibus promiserunt firma, rata et grata habere, tenere et cetera, sub pena quarti eis de quo fuerit contrafactum, et obligacione vicissim omnium bonorum dictorum de Scrissio et dicti Nicolai presentium et futurorum, cum refectione damnorum omnium expensarum interesse litis et extra. Qua pena soluta uel non rato et firmo tamen remanente contractu presenti. Actum Iadre in apoteca mei infrascripti notarii.

(autograf:) Ego Lodouicus Georgius iudex examinador Hyadre me subscripsit.

Ego Iohannes notarius ut supra.

(in margine:) Pro hominibus de Scrissio.

Ser Lodouicus de Georgiis examinador.

(DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B IV, F VI/1, fol. XLIII')

(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 173)

11.

1452., 4. V. – U Zadru. Braća Nikola, Juraj, Jakov i Frane pok. marangona Vidula obvezuju se ići u Bribir i dovršiti rad na crkvi sv. Marije prema ugovoru što ga je sklopio njihov otac. Dogovoreno je da se umjesto kamenim pločama crkva pokrije kupama.

Millesimo quadragesimo quinquagesimo secundo, indictione quintadecima, die quarto mensis maii, presentibus viro nobili ser Lodouico Tetrico et ser Laurentio Drasmilich ciuibus Iadre testibus et cetera.

Cum hoc sit quod quondam magister Vidolus marangonus ciuis Iadre conuenerit ac pactus fuerit cum procuratore ecclesie monasterii Sancte Marie de Briberio facere et complere certa laboreria in dicta ecclesia omnibus sumptibus, expensis et magistris et aliis necessariis dicti quondam magistri Vidoli prout super his plenius constat publico instrumento scripto et publicato manu mei notarii infrascripti in M^oCCCC^oXLVII^o, indictione decima, die (quinto – prekrizeno) sexto mensis aprilis, et quia dictus quondam magister Vidolus in vita sua partem dictorum laboreriorum compleuerit et ad huc aliqua laboreria predictorum restat complere pro quibus laboreriis dictus quondam magister Vidolus restabat habere a dicta ecclesia ducatos centum tresdecim auri, idcirco Nicolaus, Georgius, Iacobus et Franciscus fratres et filii dicti quondam magistri Vidoli ex vna parte et venerabilis religiosus frater Michael guardianus dicte ecclesie Sancte Marie de Briberio et nobilis vir Paulus Stoisch de genere Subich vt aseruit tamquam procurator dicti monasterii siue ecclesie dictis nominibus ex altera parte, causa et occasione laborandi et perficiendi dicta reliqua laboreria ad inuicem ad talia pacta, compositiones et conuenciones peruenerunt videlicet: Suprascripti Nicolaus et fratres eius solemniter promiserunt et se obligauerunt suprascriptis guardiani et procuratori ibi presentibus et stipulantibus nominibus ut supra isto mense februaryi proxime futuro ire Briberium ad locum laboreriorum cum omnibus necessariis et oportunis pro perficiendo dicta reliqua laboreria et continue (in – prekrizeno) ire laborando usque ad perfectionem, excepto et extracto vbi in dicto instrumento pactorum aparet quod dicta ecclesia debet coperiri planchis, nunc uero dicte partes de comuni concordio mutauerunt propositum et voluerunt ac conuenerunt quod dicta ecclesia coperiat cum cuppis. Et quam maior expensa est coperire cuppis quam planchis ideo dicti guardianus et procurator obligauerunt se dictis Nicolao et fratribus eius in loco operis prope ecclesiam dare, dono et consignare duo miliaria cupparum quas in Scardona conducent dicti Nicolaus et fratres eius, omnibus dicte ecclesie sumptibus et expensis portare et conducere Briberii ad locum operis, et reliquas uero cuppas necessarias pro copertura dicte ecclesie dicti Nicolaus et fratres eius teneantur emere et Briberium conducere eorum sumptibus et expensis, declarando quod dicte cuppe debeant esse de partibus Marchie, bone et apte pro dicto laborerio. Item quia ad presens dicti Nicolaus et fratres eius in dicto loco operis non habunt calcinam et conuentus dicti loci ad presens ibi habet circa medietatem calcharie de calcina ea propter prefati guardianus et procurator promiserunt ipsis acomodare dictam calcinam cum hac conditione videlicet: quod dicti Nicolaus et fratres teneantur ibi cum dicto guardiani comunibus expensis de nouo facere vnam calchariam et eam perfecta fuerit dicto conuentui reddere et restituere tantumdem de calcina quantum extrahent et accipient de calcina dicti conuentus qua ad presens et quam acomodabunt eis ut predictur. Verum si de calcina facienda non erit tanta quantitatem calcine quam de presenti accipient et acomodabunt a dicto conuentu usque ad quantitatem triginta quinque modiorum tamen ad mensura Sibenici idem guardianus et procurator promiserunt ipsis ullo umque tempore

dicta triginta quinque modia ad mensura Sibenici non petere immo ipsa modia eis libere donare et remittere promiserunt et hoc deficiente calcina et non suplemente in calcharia facienda ut supra, sed totum residuum calcine ultra dicta 35 modia usque ad sumam quam de presenti calcina accipient renemtur (?) soluere dicto conuentui solidos octo pro modio Sibenicensi. Verum si medietas calcine dictorum Nicolai et fratrum qua fiet superabundabit satisfacta calcina dicto conuentui quam accipient mutuo ut predictur quod dicti guardianus et procurator teneantur a dictis Nicolao et fratribus illud residuum emere precio soldorum octo pro modio Sibenici et hoc volendo ipsi vendere dictum residuum calcine et non aliter. Item quia queddam lignamina qua erant pro pontibus remanserunt ibi ramissa sunt, ideo dicti guardianus et procurator voluerunt stare in consciencia dicti Nicolai Vidulich quot lignamina deficiunt et secundum (?) quod ipse in consciencia sua dicit quod deficit ipsi guardianus et procurator promiserunt sibi soluere et satisfacere cum hoc quod in fine dicti tocius operis dicta lignamina tamquam (?) ad presens sunt pro pontis quam ea lignamina qua erunt pro dictis pontis omnia libereremaneant dicte ecclesie sine ulla solutione aut angaria. Quiquidem guardianus et procurator ilico dederunt, soluerunt et manualiter numerarunt dictis Nicolao et fratribus eius in ratione et pro parte solutionis dictorum ducatorum centum tresdecim auri ducatos sexaginta vnum auri prout ipsemet dixerunt et contenti ac confessi fuerunt ad hoc ut cum dictis ducatis sexaginta vno auri ipsi valeant emere cuppas et alia necessaria pro dictis laboreris perficiendis. Pro quibus Nicolao et fratribus eius et ad ipsorum partes et instanciam ser Lodouicus de Georgiis nobilis Iadrensem solemniter se pleius fideiussor ac solutor posuit et constituit dictis guardiano et procuratori stipulanti vice suprascripte ecclesie in hoc videlicet quod ipsi Nicolaus et fratres obseruabunt et cum effectu adimplebunt omnia suprascripta ad que tenetur et obligati sunt sine ulla diminucione. Residuum uero dictorum ducatorum centum tresdecim auri hoc est ducatos quinquaginta duos auri debeant a dictis guardiano et procuratore habere et recipere in fine dicti tocius operis. Pro quibus guardiano et procuratore nomine dicte ecclesie ad ipsorum partes et instanciam de dictis ducatis quinquaginta duobus auri suprascriptis Nicolao et fratribus eius ser Gregorio de Mergane cuius Iadre se pleius fideiussor et solutor possuit et constituit. Que omnia suprascripta predicte partes dictis nominibus ac dicti ambo fideiussores omnes vicissim promiserunt et se obligauerunt firma, rata et grata habere, tenere et cetera, sub pena quarti dicte preti et cetera, et obligacione vicissi, omnium bonorum dicte ecclesie et dictorum filiorum quondam Vidoli ac fideiussorum suprascriptorum mobilium et stabilium, presentium et futurorum, cum refectione et cetera, qua et cetera. Ad plenum. De quibus omnibus voluerunt fieri duo publica et cetera. Actum Iadre in apoteca mei Iohannis notarii.

(autograf:) Ego Paulus de Zadulinis iudex examinador Yadre me subscripsit.

Ego Iohannes notarius ut supra.

(in margine:) Pro ecclesia Briberii et filiis quondam Vidoli.

Paulus de Zadolinis examinador.

(DAZd, ZB, Iohannes de Calcina, B IV, F VI/3, fol. CXLIII^r–CXLV^r; ISTO, B VIII, F I/8, sub die)
(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 72–73)

12.

1473., 24. VII. – U Zadru. Braća marangoni Juraj i Frane Vidulić obvezuju se raditi na dormitoriju samostana sv. Frane.

Die XXIII^a mensis iulii.

Spectabilis et egregius uir ser Antonius de Grisogonis quondam ser Andree nobilis Iadre et ser Pasinus quondam ser Iuliani de Venturino mercator ciuis Iadre tamquam syndici et procuratores fratrum conuentus Sancti Francisci ordinis minoris de Iadra ex una parte et magister Georgius et magister Franciscus Vidulichii fratres marangoni et murarii ciues Iadre parte ex altera circa constructionem et fabricam muri dormitorii noui construendi et fiendi in dicto conuentu (sup – prekriženo) super refectorio existente a parte sirocali claustris ipsius conuentus, ad has conuentiones et pacta insimul concorditer peruenerunt: Primo naque supradicti magister Georgius et magister franciscus fratres promiserunt, conuenerunt et se obligauerunt ipsis syndicis et procuratoribus ibi presentibus et sindicario et procuratorio nimine stipulantibus et recipientibus facere et construere unum murum dicto dormitorio super muro dicti reffectorii, uidelicet leuare ipsum murum fiendum et construendum, sursum uersus celum, altum tantum quantum ipsis procuratoribus et fratribus dicti conuentus uidebitur et placebit, et longum tantum quantum est longum totum dictum reffectorium. Et ipsum totum murum imbucare calce ad instar et similitudinem muri domus quondam ser Donati quondam ser Pasini mercatoris ciuis Iadre. Et circa ipsum totum opus et laborerium, cum omni ingenio, cura, industria et magisterio instare, perseuerare et uacare a principio usque ad ipsius totius operis et laborerio complementum et perfectionem quam melius et utilius facere poterunt et fieri poterit, more bonorum, scientium, sufficientium et diligentium magistrorum dicte artis. Et dictum murum bene et sufficienter factum et completum, iudicio et ad laudem bonorum magistrorum expertorum et praticorum in dicta arte dare et assignare ipsis procuratoribus nomine ipsorum fratrum dicti conuentus vsque per totum mensem nouembris proxime uenturi. Et hoc omnibus sumptibus et expensis eorumdem magistri Georgii et magistri Francisci fratrem, uidelicet de magisterio et manualibus tamen et non de alio. Ex aduerso dicti syndici et procuratores supradicto sindicario et procuratorio nomine promiserunt, conuenerunt et se obligauerunt supradictis magistro Georgio et magistro Francisco fratrem eisdem dare et consignare in claustro predicti conuentus calcem et arenam prope cisternam et lapides extra ante dictum conuentum. Et dare, soluere et numerare in prompta et numerata pecunia pro premio, mercede et merito laboris eorum predicti laboris libras quatuor soldorum quinque paruorum pro singulo passu dicti (fie – prekriženo) muri fiendi ad solitam mensuram Iadre, quia sic inter eos fuit actum et conuentum. Que omnia et singula predicta supradicte partes nominibus quibus supra promiserunt uicissim, uidelicet una pars alteri et altera alteri ad inuicem solemnibus stipulationibus hinc inde dictis nominibus interuenientibus firma, rata et grata habere et tenere, obseruare et adimplere et in nullo contrafacere, dicere uel uenire per se uel alios aliqua ratione uel causa de iure uel de facto. Sub pena quarti hinc inde supradictis nominibus stipulata et promissa, soluenda a parte contrafaciente et applicanda parti predicta seruanti, et refectione hinc inde eisdem nominibus damnorum omnium interesse et expensarum litis et extra. Et pena soluta uel non omnia contenta in presenti instrumento nihilominus obtineant plenum robur. Pro quibus omnibus et singulis predictis firmiter attendendis, obseruandis et adimplendis et de non conueniendo, supradicti syndici et procuratores dicto sindicario et procuratorio nomine obligauerunt omnia bona dicti conuentus presentia et futura, et predicti magistri Georgius et Franciscus

fratres obligauerunt prefatis sindicis et procuratoribus omnia eorum bona mobilia et immobilia tam habita quam habenda. Actum Iadre sub logia magna, presentibus ser Cressolo de Nassis et ser Iacobo de Galelis nobilibus Iadre testibus ad predicta habitis et rogatis.

(autograf:) Ego Simon de Ciualellis iudex examinador Iadre me subscripsit.

(in margine:) Pacta inter procuratores fratrum Sancti Francisci et magistros Georgium et Franciscum Vidulichii murarios.

Ser Simon de Ciualellis examinador.

(DAZd, ZB, Simon Damiani, B VI, F VII/3, fol. 111'–112')

(C. FISKOVIĆ, 1959., str. 172–173)

Emil HILJE: THE ZADAR BUILDER VIDUL IVANOV AND HIS SONS

Summary

The builder Vidul Ivanov from Zadar is mentioned in a hundred archival documents which confirm that during the second quarter of the 15th century he was the most employed and the most esteemed master-builder in Zadar. Documents concerning his activity prove that during two decades he was engaged in the building and the completion of the chapel of St. Simon next to the church of St. Mary the Great and in the building and the completion of its belfry. Furthermore, during an extended period of time, he did different work on the monastery and church of St. Francis and on the Episcopal complex. Alongside these engagements which lasted for some time, his work on the churches of St. Nicholas and the church of the Holy Salvation in Zadar and on the church of St. Mary in Bribir have also been documented. In addition to sacral buildings, Vidul worked on private houses, however documents pertaining to this are not as abundant but one can assume that they were more extended than the preserved testimony has recorded. His importance and his role as a proto-master is testified to by documents which reveal that he was an estimator of the work of other builders and that he cooperated with a number of them on completing certain tasks. Vidul's sons, Nikola, Juraj, Jakov, Frane and Antun continued their father's work and during the second half of the 15th century played a significant role in the building trade in Zadar.

Key words: Vidul Ivanov, builder, Zadar, 15th century.